

Upravnstvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125, 8126.

Inseratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 8. — Tel. 8492, 2492.

Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri pošti: 36. zavodil: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.189,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
8122, 8123, 8124, 8125, 8126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopis se ne vračajo. — Oglasni po-
tarifi.

Madžarski pogoji

Dan srednjeevropske ali podunavske konference se ni določeno, vendar se smemo nadejati, da bodo diplomatske priprave v doglednem času dozele do točke, ko bodo zastopniki prizadetih držav mogli sestati skupni mizi. Priprave same so zvezane z mnogoterimi težavami, zato bi bilo mnogo preuranjeno govoriti o morebitnem poteku ali celo uspehu akcije, ki bo morala premostiti marsikak prepad in odstraniti mnogo nagradnih zaprek, preden bo dosežen cilj prijateljskega sožitja, stabilnosti in varnosti v Podunavju.

Povojna zgodovina srednje Evrope ne dopušča posebno optimističnih pogledov v bodočnost, kajti skoro vsa vprašanja, ki so bila stalni vir medsebojnega nezaupanja, so še vedno odprta in treba bo mnogo dobre volje in državniške uvidenosti, če se bodo hoteli likvidirati dolgoletni spori.

Rimski sporazum med Francijo in Italijo je ustvaril bazo za razgovore in podunavske države so v načelu pristale na pogajanja, ki naj postavijo varstvo avstrijske neodvisnosti na zdravo podlago, obenem pa tudi ustvarijo pogoje za boljše življenjske pogoje v dunavski kotlini. Zdi se pa, da so nazori o bodoči ureditvi medsebojnih odnosov še vedno prav tako deljeni, kakor so bili vso dobo od sklenitve mirovnih pogodb pa do današnjih dni.

Posebno velja to za madžarsko politiko, ki po vsej priliki še vedno neče razumeti historične nujnosti, da sprejme obstoječe stanje kot nesprenljivo in nedotakljivo.

Otvoritveni govor državnega upravitelja Horthyja v novo izvoljenem madžarskem parlamentu pove dovolj jasno, da hoče ostati Madžarska slej ko prej zvesta revizionistični tezi in da hoče tudi pri predstojećih mednarodnih pogajanjih uveljavljati to, kar sama imenuje »pravniške zahteve madžarskega naroda«, češ, da mir ne zasluži tega plemenitega imena, če ni osnovan na »pravi in pravičnosti, torej na oni znani »justice for Hungary«, ki je od Triana na sem alfa in omega madžarske zunanje politike.

Da se misli z madžarske strani uveljavljati to naziranje tudi v praksi, dokazujejo madžarski pogoji za podunavski sporazum, o katerih ve poročati rimski informator agencije »Havas«. Po tej informaciji zahteva Madžarska, da se ohrani princip revizije nedotaknjen in da se ne sme revizijsko gibanje avtomatično smatrati za kalitev miru. V pogodbah, ki se imajo skleniti, naj se podrobno določijo pravice madžarskih manjšin v sosednjih državah in se uveljavljajo njih zaščite po Madžarski ne sme tolmачiti kot vmešavanje. Ravno tako zahteva Madžarska zase ravnopravnost oboroževanja in akoravno to vprašanje ni na programu bodoče konferencie, zahteva gotovih pismenih zagotovil, ki bi bila pogoj za madžarski podpis na pogodbi in nevmešavanje. Pakt o vzajemni pomoči pa sploh namerava skleniti Madžarska samo z Italijo in Avstrijo, ne pa tudi z ostalimi državami, ki bodo na konferenci zastopane.

Dalo se je pač pričakovati, da bo skušala Madžarska doseči zase izvestne rezervate. Toda če bi res vztrajala na pogojih, kakor o njih govori agencija Havas, bi s tem le pokazala, da na pacifikacijo Podunavja ne misli resno, marveč da hoče še za naprej ostati element vznemirjanja. Ni treba tu ponavljati zna, nega stališča Male antante napram vprašanju revizije. Prav gotovo ne bo mogel nikdo resno zahtevati od nje, da prevzame kakšno mednarodno obveznost, če ne dobi zagotovila, da se končno vendar neha kaliti mir v srednji Evropi z revizionističnimi avanturami. Glede manjšinskih pravic države Male antante sicer nimajo vzroka ogibati se razpravljanju ne bodo pa dopustile, da bi Madžarska iz enostranskega reševanja manjšinskega vprašanja kovala orožje za svojo irendito. Madžarska ima dovolj prilike, da pokaže svoje spoštovanje manjšinskih pravic v svojih lastnih mejah; dokler pa bo ostala sama pri svojih zloglasnih metodah, ni legitimirana, da seda na sodni stol. O spremembi vojaškega stanja je Mala antanta svoje stališče že precizirala. V zvezi z ostalimi madžarskimi zahtevami je baš vprašanje oboroževanja vredno največje pozornosti. Kajti kako je razumeti madžarsko miroljubnost in spravljivost, zadostno ilustrira njena nepriljubljenost za pogodbe, o vzajemni pomoči z najbližjimi sosedami, od katerih istočasno zahteva prav dalekosežne koncesije.

Ni treba danes delati preuranjenih zaključkov, dokler ne pokaže razgovor v Benetkah, ali meni Madžarska ostati nepristopna tudi za ceno, da se obreže vse prizadevanje za ureditev Podunavja. V tem slučaju bi pač postalo vsemu svetu očito, da Madžarska ne želi niti miru, niti konsolidacije in da se hoče sama izključiti iz mirovne fronte.

Dr. Grisogono v Beogradu

Beograd, 2. maja. Dr. Grisogono je prišel v Beograd naš poslanik v Pragi dr. Frivald Grisogono.

Nova tekma v oboroževanju

Nemško oboroževanje je izzvalo pri vseh sosedih, zlasti pa v Franciji in Angliji, pospešeno akcijo za povečanje lastne oborožitve

Pariz, 2. maja. Kot pravo senzacijo so francoski listi včeraj objavili natančen gradbeni program nemškega vojnega ministrstva za l. 1935-36, ki so ga pripravili v poslednjih dveh tednih. V smislu versajke mirovne pogodbe sme Nemčija razpolagati z vojnimi brodomerji 100.000 ton, in sicer sme imeti 6 oklopnih križark po 10.000 ton, 6 lažjih križark po 6000 ton, 12 torpedolovcev po 800 ton in 12 torpednih čolnov, podmornice pa nobene. V skladu s temi določili je bil v pretekli zimi določen gradbeni program za l. 1934-35, po katerem so že pričeli graditi v ladjedelnicih v Wilhelmshavenu in v Kielu 2 križarki po 10.000 ton tipa »Deutschland«, 6000-tonsko križarko »Leipzig« v Kielu, 4 torpedolovce po 800 ton tipa »Tiger« in 8 pomorskih ladij po 600 ton v raznih drugih ladjedelnicih.

Program za l. 1935-36, ki je v nasprotju z versajsko mirovno pogodbo, pa določa, da se ima v tem razdobju zgraditi 31 vojnih ladij s skupno tonažo 95.400 ton. Zgradili bodo 2 križarki po 20.000 ton, 2 križarki po 9000 do 10.000 ton, eno 6000-tonsko križarko, 16 torpedolovcev po 1400 ton in 10 pomorskih ladij po 800 ton. Poleg tega bodo zgradili še nedoločeno število podmornic, vsake po ne le onih 12 podmornic, ki so jih napovedali v Londonu. Računa se, da bosta obe veliki 20.000-tonski križarki zgrajeni najkasneje do sred. l. 1938.

Francoski listi so dognali, da bo nemška vojna mornarica sredi l. 1938. skupno z doslej zgrajenimi ladjami obsegala 166 tisoč tonsko vojno brodomerje in celo vrsto podmornic po 250 in po 450 do 500 ton. Štela bo 2 veliki vojni ladiji, 5 križark, 6 manjših križark, 28 večjih in manjših torpedolovcev in 18 pomorskih ladij.

Dejansko je pariška javnost s silnim zanimanjem sprejela te informacije in listi so sprožili hkratu neverjetno ostro kritiko. Od vseh strani so se pojavile zahteve, da mora tudi Francija ne glede na svojo dosedanje miroljubno pomorsko politiko povečati in modernizirati svoje vojne brodomerje in na prihodnji pomorski konferenci zahtevati drugačen količnik za svojo pomorsko vojno silo. Nemška vojna mornarica, kolikor je v skladu z določili versajke mirovne pogodbe, in v kolikor jo nameravajo sedaj na novo zgraditi, prekaša v vsakem pogledu tako francoske kakor angleške vojne ladje. Nemške križarke tipa »Deutschland« so najhitreje na svetu. Obe 20.000 tonski križarki, ki ju bodo pričeli graditi še letos, bosta predvsem boljše oboroženi in bosta nadkrilevali križarke drugih držav. Zaradi nemških križark tipa »Deutschland« so v Franciji že pričeli graditi 2 križarki tipa »Dunkerque«. Glede na to je samo po sebi razumljivo, da bodo v kratkem v Parizu napovedali nov gradbeni program, ki bo vsaj enak nemškemu. Enako pa ne more biti dvoma, da bodo tudi v angleških ladjedelnicih čimprej pričela graditi nove velike in moderno oborožene vojne ladje. Morda ne bo poteklo niti pol leta, ko se bo sprožilo silno tekmovalstvo v oboroževanju na morju, ker je jasno, da vprico Anglije in Francije tudi Zedinjene države v Ameriki in Japonska ne bodo držale prekrizanih rok.

Resno presojanje v Angliji

London, 2. maja. K. Vest o nemškem gradbenem programu, ki določa za 166.000 ton novega vojnega brodomerja v teku treh let, je izzvala tudi v Londonu silno senzacijo. »Daily Telegraph« ugotavlja naravnost, da je Nemčija znova postala nevarna vsemu svetu, kakor je bila pred 20 leti. Predvsem je njena krivda, če se bo po vsem svetu pričelo veliko tekmovalstvo v oboroževanju na morju. Nemški program se tiče predvsem neposredno Velike Britanije. Napovedane nemške ladje, ki bodo vsaka za svojo vrsto prekašale angleške, bodo povzročile, da bo morala tudi Anglija zgraditi brodomerje, ki bo vsaj tako veliko kakor sovražno.

»Daily Mail« sodi nekoliko bolj zmerno in pravi, da se morda pariške informacije le poizkusni balon, ki so ga spustili Nemci v politično ozračje, da bi dognali, kako daleč bodo smele iti njihove dejanske zahteve. Pomisliti je treba, da se bodo v kratkem pričela angleško-nemška pomorska pogajanja in da bodo na njih Nemci vsekakor zahtevali od svojih dosedanjih simpatizerjev — Angležev večjo svobodo, kar se tiče vojnega brodomerja. Pri tem se zavedajo, da bo oreh trši, kakor je bil 16. marca, ko so uvedli splošno vojaško obveznost, ki je vzemirila predvsem države na kontinentu. Vsekakor je sedaj že povsem jasno, da bodo Nemci s pristankom ali brez privoljenja Evrope prekršili versajsko mirovno pogodbo tudi glede na svoje oborožene sile na morju.

Vlada je na izredni seji, na kateri se je bavila z nemškimi pomorskimi gradbenimi programom, sklenila protestirati proti tej novi prekršitvi versajke mirovne pogodbe.

Nov prestopke versajke pogodbe

London, 2. maja. G. Kakor poroča »Daily Herald« je Nemčija zakrivila nov resen prestopke, in sicer topot proti locarnski pogodbi, ker je v demilitariziranem pasu ob Renu nadomestila na najmanj dveh krajih za ojačenje lokalne policije določeno deželno policijo s četami državne brambe.

V pričakovanju Hitlerjeve izjave

Berlin, 2. maja. K. Nemški politični krogi so bili sprčo informacij v vojnem gradbenem programu berlinskega mornariškega ministrstva za l. 1935/36 silno presenečeni. Predvsem si še niso na jasnem, kako so mogle te informacije prodreti v javnost. Ker se boje, da bo ta program izzval v Evropi in predvsem v Angliji še večje razburjenje, kakor ga je izzval uvedba splošne vojaške obveznosti, pričakujejo vsi, da bo Hitler s svojo napovedano izjavo morda vendarle paraliziral udarec, ki grozi Nemčiji z evropskega zapada. Iz zanesljivih virov je izšla vest, da bo v ta namen sklican državni zbor na izredno zasedanje, ki bo obsegalo samo eno sejo dne 15. maja.

Obrambni ukrepi Velike Britanije

London, 2. maja. W. Posvetovanja konference angleškega imperija, na katerih bodo v glavnem razpravljali o izpolnitvi

obrambne sistema, so se pričela v torek popoldne. Konferenca ima naslednji program:

1. Izpopolnitev zračnih obrambnih sil vseh držav z istočasno izmenjavo letalcev in instruktorjev med Anglijo in ostalimi državami imperija.
2. Zgraditev verige vojaških zračnih oporišč med Anglijo in Avstralijo z dotaknitvijo Indije. Ta veriga naj bi se pozneje preko Tihega oceana podaljšala do Kanade.
3. Izgradnja avstralske mornarice.
4. Bistveno zvišanje prispevkov držav članic za angleški mornariški proračun za primer, če bi bilo treba ojačiti mornarico.
5. Izgradnja mornariškega oporišča v Singapuru.

Razen vojaških vprašanj bodo na konferenci, ki bo trajala približno dva tedna, razpravljali tudi o gospodarskih problemih.

Pietri v Londonu

London, 2. maja. AA. Reuterjev urad poroča, da sta na današnjem drugem se-

Macdonald svari in vabi

Velik govor angleškega premijera o aktualnih evropskih zunanjepolitičnih problemih

London, 2. maja. AA. Današnje sejo spodnje zbornice so pričakovali v javnosti z velikim zanimanjem. Galerije so bile polne in polna je bila tudi diplomatska loža.

V debati je povzel besedo predsednik vlade Macdonald in izjavil, da je bil prvi cilj današnje debate, da se razmotri delo na poslednjih mednarodnih sestankih v Rimu, Parizu, Londonu, Stresi in Ženevi. V sedanjih okoliščinah pa je nemogoče, da se ne bi navezala na to debato tudi nekatera splošna razmotrivanja o oboroževanju, saj bo spodnja zbornica v kratkem imela priložnost podrobneje izpregovoriti o državni obrambi naše države v zvezi z ukrepi, ki nam jih nalagajo nekatere izpremembe, nastale zadnje čase na evropski celini.

Londonška deklaracija je jasno pokazala, da se oddaljujemo od brezpogojnega spoštovanja versajke mirovne pogodbe in da hodimo po poti zboljšanja razmerja na podlagi svobodnega dogovarjanja in sklepanja novih pogodb o varnosti in oborožitvi. Dne 3. februarja so imele države, ki so se lotile potrepeljivo dela za ustanovitve boljše Evrope, razlog, da pogledajo v lepšo bodočnost. Zato je treba zelo obzlovati, ker je nemška vlada vnaprej izdala svoj sklep o obnovi splošne vojaške obveznosti in o letalski vojski.

Velika Britanija in rimska konferenca

Velika Britanija ne bo uradno zastopana na rimski konferenci, ker ne mara priznati obveznosti v vprašanjih, ki bodo na tej konferenci na dnevnem redu. (Ploskajanje.) Poslala bo v Rim na konferenco samo opazovalca, da bo stalno poučena o njenem poteku in da bo mogla kakorkoli pripomoči k njenemu uspehu, če se ji bo za to pokazala priložnost.

Vprašanje srednje in vzhodne Evrope

Omenjajoč oni del londonske deklaracije, ki se nanaša na vprašanja srednje in vzhodne Evrope, je Macdonald dejal:

Velika Britanija ni neposredno zainteresirana pri teh predlogih, toda prijateljsko se zanima za ureditev teh vprašanj in bo pozdravila vsak korak, ki bi na tem polju pripeljal do ugodnega rezultata. Zato je Velika Britanija povsod, kjer so njeni nasveti imeli upanje na ugoden sprejem, svetovala, naj se razgovori nadaljujejo v svrhu dosege želenega cilja. Glede vzhodne Evrope je mnogo odvisno od Nemčije, ki lahko prispeva zelo dragoceno pomoč k sistemu varnosti, ki se naj tamkaj ustvari. Za obiska ministra Johna Simona v Berlinu je državni kancelar Hitler izjavil, da je v načelu pripravljen pogajati se o večstranskih paktih o nenapadanju z državami vzhodne Evrope. Upali smo, da bo Nemčija pripravljena tudi za popolnejše sporazume. V zvezi temu mislimo, da ne bi kazalo iti preko predlogov g. Hitlerja. Upamo, da bo Nemčija sama čim prej stori korake, da na kar najkonkretniji način formuliira sistem, ki ga je g. Hitler predlagal v glavnih obrisih.

Nimemo razloga misliti, da se nenapadni pakt, ki ga predlaga Nemčija, ne bi mogel spraviti v sklad s paktom o vzajemnih poročitvah, o katerem razpravlja sedaj Francija in Rusija. Po moji sodbi bi ta dva pakta mogla odlično izpolnjevati drug drugega in s tem bi se ustvaril sistem kolektivne varnosti v vzhodni Evropi. Ne mislimo in nikoli nismo mislili, da bi se sistem varnosti mogel definitivno postaviti brez udeležbe Nemčije. S tega stališča prav gotovo ni primerno, da se v trenutku, ko se kažejo prizadevanja za ustvaritev sistema prostovoljnega sodelovanja ob nemški udeležbi porajajo tako enostranski sklepi, kakor so se nedavno zgodili v Berlinu glede pomorske in letalske oborožbe, sklepi, ki so zelo vznemirili duhove v vsej Evropi.

Predvsem je treba obnoviti zaupanja. Brez tega ni polnih koristi od mednarodnih razgovorov. Priznavamo, da so se od konfe-

rence v Stresu pa do danes razmere izpremenile, toda splošna načela te deklaracije so slej ko prej glavni cilji Velike Britanije. Bila bi velika nesreča, če bi zaradi tega popustilo zaupanje, ki vlada med Francijo, Italijo in Veliko Britanijo. Stori bomo vse, kar je v naših človeških močeh, da se to ne dogodi. Naš cilj je, da čim bolj povečamo število držav, pripravljenih za sodelovanje.

Proti pretiravanju v oboroževanju

Predsednik vlade g. Macdonald je nato aludiral na britansko Belo knjigo in dejal med drugim med vihranim pozdravljanjem spodnje zbornice:

Želimo, da bodi naša državna obramba na zadosti visoki stopnji, da nas bo mogla

stanku francoski mornariški minister Pietri in zunanji minister Simon govorila tudi o nemških podmornicah in o vprašanjih splošnega značaja v zvezi z zadnjimi dogodki.

Tudi Rusija se oborožuje na morju

London, 2. maja. K. Obenem z nemškim gradbenim programom so angleški listi objavili kratko vest, da bo tudi komisariat za vojsko v Moskvi v kratkem izdelal velik pomorski gradbeni program, ki bo določal zgraditev cele vrste križark in podmornic v čim krajšem časovnem razdobju.

Göring za izvršena dejstva

Berlin, 2. maja. G. Pri zakuski, ki jo je priredila Zveza inozemskih novinarjev, je pruski ministrski predsednik general Göring podal nekaj podatkov o nemškem oboroževanju v zraku. Izjavil je med drugim, da bi bila Nemčija za to oboroževanje lahko izbrala dve metodi. Če bi izbrala pot počasnega in postopnega oboroževanja, bi bila nevarnost, da bi jo bili v inozemstvu spoznali. Zaradi tega se je odrekla temu, da bi postopno zviševala število pilotov in letal in je raje vse pripravila na en trenutek, da bi lahko proglasila nemško oborožitev kot izvršeno dejstvo. Če je inozemski tisk v prejšnjih mesecih zatrljav, da so nemške tovarne na tistem delala noč in dan, je imel glede tega točne vesti.

ščititi. Britansko vlado je iznenadilo, ker je Nemčija prav sedaj izbrala čas za proglasitev svojega pomorskega programa, zlasti pa za gradnjo podmornic. Želimo sporazum, ki naj prepreči vsako pretiravanje v pomorskem oboroževanju. Nemški sklep o gradnji podmornic je neurečen. Tudi danes smo pripravljeni, ne da bi pristali na ignoriranje določb mirovnih pogodb, sprejeti v Londonu nemške zastopnike. Ti razgovori bi se vršili pod letimi pogoji, kakor poznejši razgovori z Zedinjenimi državami in Japonsko. Velika Britanija v nobenem primeru ne bo mogla pristati na to, da bi glede letalske oborožitve ostala za Nemčijo. To velja tudi sedaj, pa naj se izjava g. Hitlerja o pariteti med britanskimi in nemškimi letalskimi silami tolmachi tako ali tako.

Nočemo prirepati tekme v letalskem oboroževanju, razen tedaj, če nas v to pri-silijo. Še sedaj, preden gremo dalje, skuša britanska vlada doseči z vso avtoriteto, s katero more razpolagati, da se s sporazumom med zainteresiranimi silami preloži ali vsaj zadnje tekmovalje in da se letalskemu oboroževanju postavijo meje.

Zveza Francije z Rusijo

Snoči sta Laval in ruski poslanik Potemkin podpisala pogodbo o medsebojni pomoči

Pariz, 2. maja. P. Nocoj je bil podpisan francosko-ruski pakt o vzajemnem podpiranju v vojni. Po podpisu je Laval sporočil novinarjem komunikate, o podpisu pogodbe in izrazil svoje veliko zadovoljstvo, ker je bil sklenjen ta sporazum, ki pomeni ogromen korak dalje k ureditvi odnosov v Evropi in zavarovanju splošnega miru. Naglasil je, da ta sporazum ne križa drugih obveznosti, ki jih imata Francija in Rusija, ker je v popolnem skladu s paktom Društva narodov, istočasno pa pušča odprta vrata za zaključitev vzhodnega pakta, o katerem se prizadeje države že dolgo pogajajo.

Francoski politični krogi so zaključitev nestrope pričakovanega pakta sprejeli z velikim zadovoljstvom.

Vsebina pakta

Pariz, 2. maja. G. Pakt obstoji iz petih členov in mu je priložen poseben protokol.

Čl. 1. pogodbe določa, da se bosta Francija in Rusija v nevarnosti napadala ali ogražanja medsebojno posvetovali o uporabi določbe čl. 10. statuta Društva narodov.

Čl. 2. določa za primer, če bi svet Društva narodov ne mogel priti do soglasnega

sklepa, da se takoj uveljavi medsebojna takojšnja pomoč med Francijo in Rusijo po besedilu čl. 15. odst. 7. statuta Društva narodov.

Čl. 3. definira obveznosti za medsebojno podpiranje v primeru neizvzvanega napada po določbah čl. 16. in 17. odstavek 3. statuta Društva narodov.

Čl. 4. definira obveznosti te pogodbe za obe državi pogodbenici, da nista v nobenem primeru omejeni v obveznostih, ki jih imata po statutu Društva narodov.

Čl. 5. določa dobo trajanja pogodbe. Dodatni protokol ugotavlja, da se obveznosti po tej pogodbi nanašajo izključno na Evropo, da bosta Francija in Rusija pri sklepanju pred svetom Društva narodov postopali skupno in da obveznosti za podpiranje ne veljajo, če napad ne zadene teritorij države pogodbenice.

Laval odpotuje v Moskvo 9. maja

Pariz, 2. maja. G. Zunanji minister Laval je zvečer uradno izjavil, da pojde v četrtek, dne 8. t. m. iz Pariza v Moskvo. Na poti v Rusijo se bo dne 11. t. m. ustavil v Varšavi in v ponedeljek, dne 13. t. m. prispel v Moskvo.

Eksplוזije peklenskih strojev na Dunaju

Za 1. maj so marksisti in narodni socialisti povsod po Avstriji priredili demonstracije proti obstoječemu režimu

Dunaj, 2. maja. P. Prvi maj v Avstriji ni potekel tako mirno, kakor poročajo uradni poročila. Na Dunaju in v vseh drugih večjih mestih in industrijskih središčih je prišlo do velikih demonstracij proti režimu. Značilno je, da je bilo izvršenih cela vrsta atentatov na javne objekte. Na Dunaju je eksplodiralo v teku včerašnjega dne več peklenskih strojev in bomb, ki pa niso povzročile znatnejše škode. Huda eksplozija je nastala pred policijsko stražnico v 20. okraju, kjer je nekdo vrzel bombo. Slučajno je šel mimo uradni zveznega kancelarstva dr. Tannhofer, ki je bil tako hudo ranjen na desni nogi, da so mu jo morali v bolnišnici odrezati. Dve ženski sta dobili težje rane in so jih morali prepeljati v bolnišnico, en policijski stražnik je bil ubit. Zaradi teh atentatov je bilo izvršenih mnogo aretacij blivših socialistov in komunistov. Pravih krivcev doslej še niso izledili.

Komunisti in narodni socialisti so za 1. maj razširjali strankne embleme in ponekod prizigali kresove. Na zvoničnik vo-

litivne cerkve na Dunaju so razobesili zastavo s kljukastim križem, ki so jo potem mestni gasilci odstranili.

Potres v Turčiji in Grčiji

Ankara, 2. maja. AA. Snoči je divjal potres na področju Karsa. Poškodoval je mnogo hiš, več se jih je pa podrla. Iz Digora poročajo, da je potres ubil šest ljudi.

Ankara, 2. maja. AA. Dognava se, da je potres v pokrajini Karsu zahteval okoli 200 žlavoških žrtv.

Atene, 2. maja. P. Včeraj so skoro po vsej Grčiji občutili precej močan potres, ki pa ni povzročil večje škode; pač pa prihajajo iz Ankare vesti, da je bil na področju Dikona zelo katastrofalen. Po uradno še nepotrjenih vesteh je bilo 200 mrtvih in nad 500 hudo ranjenih. Zaradi nastalih razpok v zemlji je v zastoju ves železniški in avtomobilski promet, kar zelo otežkoča pomožne akcije v potresnem ozemlju, ker se potresni sunki še vedno nadaljujejo.

Pomen petomajskih volitev

V dobi, ko je vsa zunanja politika
mrtva za mesece in izpostavljena novim
težkim preizkušnjam, ki grozijo natope-
nitvi evropskega napada v nov utrinec sva-
tovskega požara, v dobi, ko stošimo pred
važnimi odločitvami za bodočo gospo-
darsko politiko Podunavja, katerega in-
teresi so vitalno povezani z evropske-
skimi in političnimi interesi Evrope
in Slavije, ne more biti več domala, in
ni mesta razmišljanja, kaj hočemo in
kaj je naš interes, kaj je naša življen-
ska potreba.

slva.

Druha zmaga BSK
Bukarešta, 2. maja p. BSK, ki je za pravoslavne velikonočne praznike gostoval v Bukarešti je včerajšnjo tekmo z rumunskim prvakom Ripensio odločil z 2:1 v svojo korist. Skupni uspeh gostovanja BSK v Rumuniji je torej nad vse časten.

Beograd, 2. maja AA. Taksa 10 Din na dan, ki so jo plačali tujci in dvoletniki za svoja motorna prevozna sredstva v naši kraljevini, se smatra kot nadomestek letne takse, ki so jo plačevali lastniki prevoznih sredstev po tar. št. 100. takse tarife. Ker se z uredbo o taksi na prevozna sredstva in državni trošarini na plinsko olje od 29. marca 1935 ukinje letna taksa iz tar. št. 100. takse tarife se s to uredbo ukinjuje tudi določba v kolikor se nanaša na pohranje 100dinarske dnevne takse na tuja motorna vozila.

RAZSTAVA

SARAJEVSKIH PREPROG

Volilno gibanje

V litijekem srežu je volilna kampanja v polnem teku. Sreski kandidat na listi g. predsednika Jevtića g. župan Franc Lajovic iz Litije prireja dnevno celo vrsto sestankov, ki so razni prav dobro opisani. Posebno lepi so bili sestanki, ki jih je imel v Višnji gori in št. Vidu pri Stični. Nič manj lepo ni uspel shod na Vačah, kjer se, je vnela po govoru g. Lajovice živahna razprava o potrebah tega lepega in slovitega kraja. Na shodu v Smartnem in v Litiji je razvil g. Lajovic obširen g. spodarski program o potrebah litijskega sreza, ki so ga z zadovoljstvom pozdravili zlasti gospodarstveniki, iz katerih vrst izhaja g. Lajovic. Lepo je uspel tudi shod v Ponovičah.

Boj proti terorizmu

Nesoglasja v odboru za pobijanje mednarodnega terorizma — Nova manifestacija enotnosti Male antante

ko, in sicer iz čisto praktičnih razlogov.
Ženeva, 2. maja v V odboru za pobli-
žnje mednarodnega terorizma je obvestil
prvi delegat Rumunije Pella predsednika.
da pripada rumunski delegaciji kot stro-
kovnjak tudi jugoslovenski poslaniški taj-

Volilna agitacija v gornjeegrajskem srežu je izredno živahna. Oba kandidata na Jevtičevji listi Zehelj in Goričar sta pridna na poslu in marljivo prirejata v vseh občinah volilne sestanke, ki so prav dobro obiskani. Volilna agitacija se je v zadnjem času zelo poživila zlasti v Lučah in Solčavi, kjer je ljudstvu predvsem na srcu zgradba ceste Kamnik-Luče in cestna zveza s koroško Crno. Kandidat Anton Zehelj je na sestanku v Lučah obljubil, da se bo, ako bo izvoljen za poslanca, z vso vnemo zavzemal tako za zgradbo ceste z Vranskega čez Lipo, kakor tudi za zgradbo obeh gorj omenjenih cest. Takisto je tudi kandidat Matija Goričar na volilnem sestanku v Lučah izjavil, da uvideva potrebo cestne zveze Kamnik-Luče in da bo delal, ako bo izvoljen, za ta načrt. Ker so tako odstranjeni vsi nesporazumi, ki so preje razdvajali prebivalstvo v okraju, je računati, da bo udeležba pri volitvah dokaj številna, zlasti ker za splavarje še ni ugodne vode. Splavarji bodo torej doma in se bodo polnoštevilo udeležili volitev, saj je eden izmed kandidatov sam »fiosar«.

Snežni viharji na Poljskem

Varšava, 2. maja. w. Po vsej Poljski so v noči na četrtek divjali silni snežni viharji. Poljska prestolnica je globoko v snegu. Iz Zakopanov poročajo, da tamkaj ne prestanjo snežiti. Snega je padlo že za 50 cm. Zaradi slabega vremena v mnogih krajih na Poljskem je več vlakov prispelo danes v Varšavo z zamudo. Zaradi slabega vremena so tudi odpovedali vojaško svečanost, ki bi se imela jutri vršiti za proslavo nacionalnega dne.

Vremenska napoved

Vremensko stanje 2. t. m.: Hladen val na zapadu, v srednji in južni Evropi, de presija nad Rusijo in nad Sredozemskim morjem, dež in sneg na vzhodu Evrope. Nočni mraz v srednji in severni Evropi. — V Jugoslaviji se je razvedrilo v severni polovici, oblačno, dež in sneg na jugu države. Temperatura je znatno pada. Minimum Mrzle Vodice —4, maksimum Šibenik 20 C.

Dunajska vremenska napoved za petek:
Jasno, ponoči slana. Počasi se bo tempera-
tura dvignila.

Naši kraji in ljudje

Cvetoči maj s snegom in slano

Poslednji pomladni mesec je že prvega dne otrešel raz sebe vse nevišnosti zapoznele zime — Znatna škoda v sadovnjakih in vinogradih

Ljubljana, 2. maja

Mesec ljubezni, mladostnih sanj, neugnane hrepenenja po življenju, hkrati pa neštetim obupancem prezgodnji grob neizpolnjenih nad in želja — to je maj. Priroda se je odela poslednji pomladni mesec vsenaokrog v bujno, nežno zelenje in cvetje se vrsti drugo za drugim, da izpolni svoje poslanstvo, zasipajo naravo vedno znova s pisano lepoto tja v pozno jesen. Košato zelenje odeva še skoraj vse drevje, na prisojnih goličavah so prijetno zaduhli drobni cvetovi šmarnic, veselo so spreteljavajo čebele po bledorčedih čašah borovnic, ki obetajo spet letos obilen sad. Solnce se je dvignilo že za nad tretjino svojega pomladnega vzpona na nebesnem svodu, naglo se bo po poslednjem vedno višje, dokler ne bo o kresu doseglo višek svoje moči. Do tedaj pa bodo polja in travniki s sadovnjaki in vinogradi prizorišče ključne pomeljske sile, up in nada kmetov priprošnje.

Prvomajniško presenečenje

Hladno, megleno je bilo jutro letošnjega prvega dne v maju. Ko se je megle razpršila, je napočilo solčno dopoldne. Na trgu je bilo prav živahno, plačilni dan! Gospodinj se težko obložene hite domov. Sveže bukovno in drugo zelenje so ponele seboj, da posije tudi v dom košček pomladi, majniško razpoloženje. Vsak, kdor je bil prost, si je obetal prijeten popoldanski izlet v naravo.

Proti popoldnevu se je nebo s severovzhoda iznenada pooblačilo. Pritisnil je mrzel veter in kmalu so bile vse gore na robu obzorja zastrite s temnimi oblaki. Vendar so kakor jutranji tudi opoldanski vlaki potegnili trume izletnikov v okolico. Popoldne je deževalo, celo votlo zagrmelo. Zaznala zima, ki je konec aprila posetila s svežim snegom Rusijo, del Poljske in Nemčije, je s svojim krajnim delom pobelila tudi srednjeevropska pogorja. V doline in ravnine je vrgla daleč na jugovzhod hladno piš, ki je tudi pri nas skvaril prvomajniško razpoloženje.

Sneg, toča, mraz in slana

Izletnike je v planinah krog poldneva zajel močan snežni metel, ki je med viharjem nasul nizko pod vrhove do četrta metra novega snega. Snežilo je večerj tudi na jugovzhodnem delu države, povsod, razen ob morju so padle temperature za 8 do 10 stop. Tako sta zabeležila Ljubljana in Maribor — 1, Rogaska Slatina celo — 3 stop. C.

Hladno vreme, ki smo ga dobili za cvetni maj, ne godi cvetočim jablanam in drugemu sadnemu drevju, ki potrebuje sedaj toplote in sonca. Nastavek trte v gorah

je prav dober, upamo, da bo pri tem tudi ostalo.

Okrog 12. je v tork v konjiškem okolišu začela nenadoma padati suha toča celih 15 minut in jo je vrglo za 3 prste na debelo. Veliko škodo je napravila po vinogradih v Zrečah, kjer je uničila mnogo trsov.

Tudi Mariboru je letošnji 1. maj prinesel grom in blisk, dež in sneg. Zaradi zapadlega snega je pritisnilo mrzlo vreme. Slana je uničila pod Pohorjem, pa tudi v Kamnici, Rožpobu, Slov. gorah in na Dravskem polju vse nežne vrtno kulture in zgodnje sadno drevje.

Neugodno, viharno vreme je tudi zelo

oviralo zračni promet.

V sredo je bil namreč odprtveni redni zračni promet na progi Dunaj-Gradec-Zagreb-Beograd. Vreme je bilo tako neugodno, da so potniki že po 7. uri jutraj, ko so odleteli z Dunaja, opazovali iz letala sneg in dež. Na zagrebškem letališču v Borongaju je letalo točno pristalo ob 9. in ko sta se vkrcala dva potnika, je odletelo v Beograd, kamor je spet točno pristalo ob 11.40. Na našem ozemlju se je popoldne vreme še poslabšalo in je zlasti okrog Sarajeva močno snežilo. Iz Beograda so prispeli v Zagreb trije potniki. Pri vseh vremenskih neprijetnostih so bili starti in pristanki na vseh letališčih popolnoma točni. Za danes pa so bila že poprej najeta vsa mesta v letalu na progi Zagreb-Beograd.

Prvi maj, praznik pomladi

Je kakor vsa zadnja leta Ljubljana tudi letos preživela v znamenju neke tihe notranje slovesnosti. Tradicionalno cerkveno opravilo na Rožniku je v lepem, solnce obetajočem jutru zbralo prav veliko število občinstva, posamezni majski izletniki pa so prihajali k Čadu in k cerkvi še ves dopoldan v velikem številu. Mrzlo, vetrovno vreme, ki je nastopilo okrog poldneva, pa je kmalu izpraznilo Rožnik in Tivoli in so se ljudje ob doživljanju zadnjega nalaza zime rajši držali doma. Ker velik del industrije na periferiji iz prejšnjih časov še zmerom praznuje prvi maj s mirovanjem obratov, so je praznična svečanost dneva narahlo poznala vsemu življenju v mestu. Zvečer so bile cerkve polne ob otvoritvi majske pobožnosti — šmarnic.

Danes je mrzel severovzhodnik za spoznanje popustil in solnce spet sije raz nebo. V srcih pa sedaj ni prostora za črne misli in pričakovanja, saj je zunaj maj in z njim doba, ko se bodo na široko odprle planine, gorske doline, letovišča in obmorska kopališča izletnikom in prvim letoviščarjem.

Nov vozni red

15. maja bo na železnicah stopil v veljavo poletni vozni red — Spremembe niso bistvene, zato pa tem bolj številne

Ljubljana, 2. maja

Kakor vsako leto se bo tudi letos za sezono s 15. majem spremenil vozni red na naših železnicah. Poletni vozni red uvaža že znane izletniške in kopalne vlake (deloma po odredbi direktorja), v ostalem pa ne prinaša bistvenih sprememb. Vajpna je, da so odhodni ozir. prihodni časi skoraj vseh vlakov pomaknjeni za nekaj minut naprej ali nazaj, na kar naj potujoči svet vsaj začetoma pazi še prav posebno. Ker vlada na železnici prav v potniškem prometu neizprosen red in točnost, naj se občinstvo, ki se prevaža z vlakom, nikar ne zanaša na morebitne zamude in se ne tolaži z upanjem, da bodo že počakali. Poglejmo torej nekoliko podrobneje!

Iz Ljubljane gl. kol.

bodo odhajali vlaki po novem (vlaki, katerih vrsta ni posebej označena, so potniški):

na Gorenjsko: ob 5.02 (izletniški ob nedeljah in praz. — 8 min. prej.), 5.57 (delavski ob delavnikih do Tržiča — 6 min. prej.), 7.18 (2 min. prej.), 9.47 (brzi — 13 min. prej.), 12.00 (6 min. — prej.), 15.42 (2 min. — kasneje), 17.35 (do Tržiča), 18.37 (1 min. — prej.), 20.50 (brzi — 5 min. pozneje);

v Kamnik: ob 5.45 (izletniški dnevno — 3 min. prej.), 8.57 (5 min. kasneje), 11.30, 13.50 (7 min. kasneje), 16.07 (3 min. prej.), 18.22 (6 min. prej.);

na Dolenjsko: ob 6.10 (izletniški ob ned. in praznikih — 26 min. kasneje), 7.20 (samo ob delavnikih — 12 min. prej.), 12.05 (samo ob delavnikih — 10 min. kasneje), 14.15 (5 min. kasneje), 19.00; na Vrhniko: ob 7.30, 11.45 (8 min. prej.), 14.04, 18.34 (2 min. kasneje), 22.25 (ob nedeljah in praznikih);

na Notranjsko: ob 1.49 (brzi — 4 min. kasneje), 6.06 (brzi — 10 min. kasneje), 6.20, 8.00 (OS vlak — 10 min. kasneje), 9.57 (6 min. prej.), 13.55, 17.08 (brzi — 8 min. kasneje), 18.26 (6 min. kasneje);

proti Mariboru odn. Zagreb: ob 0.24 (brzi — 10 min. prej.), 0.45 (5 min. prej.), 4.19 (brzi — 1 min. prej.), 5.20 (11 min. prej.), 7.22 (3 min. prej.), 9.00 (brzi), 12.47 (brzi — 4 min. prej.), 13.40 (10 min. prej.), 18.16 (9 min. prej.), 20.00 (brzi), 21.25 (SO vlak — 20 min. prej.), 22.30 (izletniški ob ned. in praznikih — 10 min. kasneje).

Pr. odhodnih iz Ljubljane naj bo torej potnik posebno oprezen pri dolanskem brzem vlakom proti Jesenicam, pri nedeljskem izletniškem vlakom in pri delavniškem prvem vlakom na Dolenjsko ter pri vseh brzih vlakih — razen večernega ob 8., ki odhaja proti Mariboru odn. Beogradu.

V Ljubljani gl. kol.

bodo vlaki prihajali:

z Gorenjskega: ob 7.15 (izletniški iz Tržiča — 1 min. kasneje), 8.06 (2 min. prej.), 8.50 (brzi — 3 min. kasneje), 12.26 (6 min. prej.), 16.06 (1 min. kasneje), 19.23, 19.42 (brzi — 2 min. kasneje), 20.35 in 22.13 (izletniški ob ned. in praz. — 8 min. kasneje);

iz Kamnika: ob 7.04 (2 min. prej.), 8.16 (samo ob delavnikih — 4 min. kasneje), 10.55, 13.28 (3 min. kasneje), 15.41 (6 min. kasneje), 18.00 (10 min. prej.), 22.03 (izletniški ob ned. in praz. — 12 min. kasneje);

z Dolenjskega: ob 6.55 (samo ob delavnikih — 6 min. prej.), 8.40, 14.57 (23 min. prej.), 20.32 (samo ob delavnikih — 4 min. prej.) in 22.00 (izletniški ob ned. in praz. — 8 min. prej.);

z Vrhnike: ob 7.00 (2 min. prej.), 9.20, 13.15 (5 min. prej.), 17.50 (10 min. prej.), 21.46 (ob nedeljah in praz. — 45 min. kasneje);

z Notranjskega: ob 0.21 (brzi — 10 min. prej.), 4.13 (brzi — 2 min. kasneje), 7.11, 12.42 (brzi — 4 min. prej.), 13.23 (13 min. prej.), 19.15 (1 min. prej.), 21.15 (SO vlak — 20 min. prej.) in 22.08 (7 min. prej.);

iz Maribora odn. Zagreb: ob 1.42 (brzi — 12 min. kasneje), 4.27 (izletniški ob ned. in praz. 3 min. prej.), 6.02 (brzi — 11 min. kasneje), 7.08 (7 min. prej.), 7.55 (OS vlak — 10 min. kasneje), 9.24 (3 min. prej.), 9.37 (brzi — 10 min. prej.), 13.45 (9 min. kasneje), 17.03 (brzi — 9 min. kasneje), 18.12 (3 min. kasneje), 10.40 (brzi — 14 min. kasneje) in 21.53 (5 min. prej.).

Pomembnejši so v gornjem poznejši prihod obih zadnjih majskih vlakov, daleč skoraj pol ure zgodnejši prihod popoldanskega Dolenjskega in tričetrt ure poznejši prihod Vrhnike (ob nedeljah in praznikih). Nočni brzi vlak iz Beograda bo prihajal še zmerom ugodno (ob 1.45), jutranji pa 10 minut prej kakor dozdaj (malopopol 10).

Iz Maribora gl. kol.

bodo odhajali vlaki po 15. maju takole: proti Ljubljani odn. Zagreb: ob 2.58 (brzi), 5.12 (10 min. prej.), 9.44 (4 min. kasneje), 13.58 (brzi — 2 min. prej.), 14.13 (tudi 2 min. prej.), 17.58 (7 min. prej.) in 21.40;

proti Čakovcu in v Prekmurje (direktni) ob 5.38 (2 min. prej.), 11.48 (2 min. prej.), 17.12 (2 min. kasneje) in 21.40 (skupno z zadnjim proti Ljubljani odn. Zagreb);

na Koroško: ob 5.44 (1 min. prej.), 13.25 (2 min. prej.) in 18.41 (9 min. kasneje); v Avstrijo (preko St. Ilja): ob 3.45 (brzi — 5 min. prej.), 7.00, 9.55, 13.00, 16.12 (brzi — 2 min. kasneje), 18.30 (samo ob de-

lavskih — 10 min. kasneje) in 20.45 (5 min. kasneje).

V Maribor gl. kol.

so prihodi vlakov določeni takole: iz Ljubljane odn. Zagreb: ob 3.25 (brzi), 6.39 (5 min. prej.), 9.10 (1 min. prej.), 11.14 (5 min. kasneje), 15.51 (brzi — 1 min. kasneje), 17.42 (1 min. prej.), 22.16 (5 min. prej.);

iz Čakovca odn. s Prekmurja (direktni): ob 6.39 (5 min. prej.), 8.59 (1 min. kasneje), 18.18 (3 min. kasneje) in 21.35 (1 min. prej.);

s Koroškega: ob 7.33 (1 min. prej.), 12.26 (2 min. prej.) in 20.30 (20 min. prej.); iz Avstrije (preko St. Ilja): 2.36 (brzi), 7.40 (samo ob delavnikih), 8.27, 12.25, 13.38 (brzi — 2 min. prej.), 17.48 (5 min. prej.) in 21.30

Omembe vreden je 20 minut zgodnejši prihod večernega osebnega vlaka iz Dravograda.

Halo! Prispela je Halo!

Florida

cikortija!

Ona se odlikuje z izredno prijetnim okusom, veliko redilnostjo a pri tem nima kisline! Dobiva se v boljših kolonijalnih (špecerjskih) prodajalnah.

Najdba rimskega groba

Ptuj, 2. maja

Pri oranju njive za ptujsko bolnišnico so našli delavci na kamenit grob. Po sodbu ptujskih arheologov gre za rimski grob, star najmanj 1500 let. Grob so prebravno odkrili ter dvignili še prav dobro ohranjen sarkofag. Ko so odprli marmornato ploščo, so dobili okostje, ki je imelo še prav dobro ohranjeno zobovje. Zunan sarkofaga so našli tudi konjsko okostje, zaradi česar sklepajo, da je bil tu pokopan kar rimski patricij. Blizu mimo najdene ga groba je držala nekdanja rimska cesta, katere obris se še danes vidi. V grobu so našli tudi lonček in dva bakrena novca Konstantina Velikega. Sarkofag so spravili v ptujski muzej.

Obširno ptujsko polje gotovo hrani še mnogo znamenitosti iz rimskih časov in bi se na tem mestu gotovo izplačalo kopanje. Ostanke iz rimskih časov gotovo ne ležijo globoko pod zemljo, kar dokazuje da so že pri oranju našli na grobišču.

Uspeh našega umetnika na Dunaju

Kakor smo poročali pred mesecem, je Tone Kralj s svojo soprogo in umetniško učenko priredil za veliko noč v dvorani Hagenbunda na Dunaju reprezentativno razstavo svojih del. Najznamenitejši umetnine, izmed katerih jih je mnogo tokrat privrkat razstavljenih, smo na kratko označili že takrat, danes pa naj opozorimo na izredni uspeh, ki so ga dela Toneta Kralja in Mare Kraljeve doživela pred zborom precej stroge dunajske umetniške kritike. Vsi dunajski dnevniki so polni hvale naše umetniške dvojice. Za primer naj navedemo najznamenitejšo stavko, ki jih je zapisal umetnostni poročevalec uglednega »Neues Wiener Tagblatt«:

Tone Kralj spada poleg kiparja Meštroviča brez dvoma med največje predstavnike sodobne jugoslovanske upodabljalno-čest umetnosti. Izšel je iz impresionizma, toda zvest svojemu osebnemu, nacionalno usmerjenemu geniju se je do skrajnosti oddaljil od vsega pariškega umetništva. Kot slikarja bi ga lahko označili kot monumentalno nastrojena simbolista. Njegovo odločujoči element sta širina in velikost. S tem pa ne mislimo samo prostorne dimenzionalnosti, temveč njegovo duhovno, duševno stremljenje po širini in velikosti, ki zmerom z najboljšo jasno odločnostjo prikazuje, kaj je najintimnejše, najbolj bistveno v bežnosti umetnikovih predstav. Tone Kralj slika bojne scene z neko sproščeno divjostjo. Njegove pustne veslice očitujejo neko demonsko, orglastično karnevalsko čutnost, ki človeka skoraj pretrese. V njegovih pokrajinah in mestnih vedutah diha sladka melanholija in v njih je ujetega nekaj kakor skrivnostna godba, ki jo človek skoraj začuje, če se zna poglobiti v pesem njegovih slik. Iz krepkega dramatika nastaja tu največjezi lirski. V svojih radirankah se nam Kralj predstavlja kot jekel kritik družbe in sveta, ki ga odlikuje nenavadna satirična moč. Vse njegovo delo pa spremlja močstrsko risarsko znanje in obvladovanje oblik, ki kaže izredno zanimivo in izvirno intenziteto. Od Stodlerja sem se nisimo srečali nobenega tako osebno nastrojena dekorativnega mojstra, kakor je Tone Kralj. Kot kipar pa je morda še večji. Tu se družita pri njem najokrutnejši realizem, ki grebe po grdi ranah, z mistično zasnanostjo, ki odmiha grozo telesnih bolečin v duševne sfere, kjer se začneja mučniška sladkost vseh bolečin. Kot plastiki pasiona je Kralj posebne veličine. Njegova lesna plastika Kristus na križu je plemenita mojstrovina moderne religiozne umetnosti, porojena iz iskreno verne duše. Umetnikova soproga Mara je njegova izredno nadarjena učenka, ki ustvarja povsem v načinu svojega soproga, samo da je še nežnejša, bolj ženska v obliki in čustvu. Njuna razstava je izredno zanimiva in vzpodbudna in je vsekakor vredna, da si jo človek ogleda. Vrednote člo-

— Zakaj raznašate o meni, da sem kradel v gradu? — se je zadržal nad njo. — Da mi takoj izginite izpred oči! — ga je naglana in ga ozmerjala. Ker ni hotel oditi, ga je odrinila s pestjo. Tedaj je Leon popadel na mizi kuhinjski nož in ga ji zabodel v prsi. Okrvavljena, nezavestna se je zrušila. Prijel je je okrog pasu in jo vlek v klet. Sklep je bil storjen: mora s svetla v klet je našel zarjavelo lovsko bodalo. Ob kosu železa ga je začel brusiti. Tedaj se je Tomazina prebudila iz ne-

— Mladost delavkega otroka: v Hrastniku je končal 7 razredov osnovne šole, potem je takoj moral za zaslužkom. Na Bogenšperk je prišel predlanskim v aprilu. Skrbel je za vrtove in opravljal hišna dela. Ko je letos zagrešil tisto z oblekami iz knežjih omar, je pobegnil z graščine. Podal se je k stari materi Lampretovi na Feličvrh nad Bogenšperkom. Mesec dni je prebival v hribovski samoti, nato se je vrnil k staršem, v črni revir. Jurjeva nedelja ga je spet zvalila na Feličvrh, k žeganju. Prišel je k stari materi že v soboto.

— Ljudje govorijo, da si po tujem stikali — ga je pokarala mati.

— To mi je pa gotovo Tomazina skuhal! — se je silno ujezil.

Fant je od mladih nog razdražljiv. Ni pričakal jutra pod streho stare matere, vzela ga je noč. Spustil se je v gozd za gradom in je potem v nedeljo čakal na preži, kdaj bodo poslali zapustili graščino. Ko so se vsi razšli, je stopil v grad, ki je bil kakor izumrl. Hud volčjak ob vhodu ga je spoznal. V kuhinji je Tomazina pripravljala kosilo.

Vsak »Jutrove« naročnik je zavarovan za slučaj smrtne nezgode za Din 10.000.—

Srečke za II. razred

Državne razredne loterije so dospele. Srečke, ki ne bodo do jutri obnovljene, bomo prodali novim interesantom.

Zadružna hranilnica, r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

veške osebnosti so prišle tu z največjo jasnostjo in odločnostjo do svojega izraza. Enako toplo, samo z drugačnimi besedami so zabeležili razstavo tudi vsi drugi dunajski dnevniki, tako »Neue Freie Presse«, »Neues Wiener Journal«, »Die Stundee«, »Volkszeitung«, »Reichspost«. Lep li-

stek prinaša tudi glasilo dunajske češkoslovaške kolonije »Videnski Děník« izpod peresa svojega umetniškega referenta Boh. Kolafa. Tonetu Kralju in njegovi gospe k temu velikemu uspehu, ki bo brez dvoma odločilne važnosti za vso njegovo nadaljno pot, tudi naše iskrene čestitke!

Ljubljanačani v Murski Soboti in Ljutomeru

Godalni orkester Orkestralnega društva Glasbene Matice ljubljanske, ojačen s člani »onservatorijskega orkestra«, je priredil v soboto in nedeljo dva koncerta na naši severni meji, v Murski Soboti in v Ljutomeru. Spored je obsegal izbor značilnih skladb za godalni orkester, predvsem slovanske in domače: na sporedu so bili zastopani skladatelji: Adamič, Jeraj, Pavčič, Lajovic, Škerjanc, Santel, Dvofak, Čajkovski, Holst, Saint-Saens, Sibelius, Svendsen. Direktor drž. konservatorija v Ljubljani, operni in koncertni pevec Betetto je zapel troje pesmi ter je moral v obeh mestih na nenehajoče odobravanje dodati Pavčičovo »Pa moje ženske glase« po večkrat. Violinski virtuos prof. Karlo Rupel je igral tri solo točke s spremljavo orkestra ter žel nedeljen aplavz publike. Tudi vse ostale točke, ki jih je izvajal orkester pod vodstvom dirigenta prof. L. M. Škerjanca in ki so bile do skrajnosti natančno nastudijane, so vžgale občinstvo, ki je bilo na-

vdušeno nad enotnostjo, jasnostjo in svetožnostjo podajanja.

Sprejem orkestra je bil nad vse priččen v obeh mestih in zanimanje za koncert je presegalo vsako pričakovanje. Dvorani sta bili nabito polni publike, ki je bila zlasti pozorna v Murski Soboti. Orkestralno društvo, ki si je nadelež hvalosredno delo, propagirati našo umetnost po deželi ter seznanjati naš narod z orkestralno glasbo, je nalezelo povsod na polno razumevanje. Obisk koncertov v obeh mestih je dokazal, da se tudi v manjših krajih kakor je Ljubljana, zanima občinstvo za orkestralne koncerte, ki jih žal nimamo dostikrat prilike čuti. Zato je turneja Orkestralnega društva v Prekmurje odlično uspešna ter moramo dirigentu in orkestru kakor tudi obema gg. solistoma od srca čestitati k častnemu uspehu. Koncerta bosta ostala dolgo v spominu vseh navdušenih poslušalcev.

Smrt pod neznanim avtomobilom

Poljčane, 2. maja

Na Križnem vrhu nad Poljčanami se je v noči pred 1. majem zgodila huda nesreča. Pomožni progovni čuvaj 48letni Jurij Mastinšek se je usodnega dne vračal iz službe iz Slovenske Bistrice proti domu. Ni pa šel naravnost domov, marveč se je ustavil na Križnem vrhu. Ker je bil zadnji april, so tam postavljali, kakor je ta čas po vseh naših vaseh običaj, prvomajski mlaj. Fantom je pri tem delu priskočil na pomoč tudi Mastinšek ter se tako tam zadržal do noči. Po 20. uri se je odstranil, češ da pojde domov.

Eno uro nato mu je s poljičanske strani pridrvel nasproti osebni avto in ga povozil. Kako se je nesreča zgodila, je zavito v temo. Mastinška so našli sredi ceste dobesedno razmesarjenega in mrtvega. Očitno je brezsrčni avtomobilist po nesrečni vožnji nadaljeval, ne menec se za ponesrečenca. Ugotovljeno je, da je avto vlek svojo žrtev kakih šest metrov s seboj.

Tuplo je našel po naključju malo pred 24. uro neki kolesar iz Frama, ki se je

peljal v Makole. Ker stoji na mestu nesreče tik ceste hiša, je stopil vanjo in poklical gospodarja Brgleza Jožeta, ki je ugotovil identiteto ponesrečenca. Žrtev je ležala sredi ceste. Poklicala sta še druge ljudi, ki so spravili truplo domov. Takoj so bili prišli na kraj nesreče poljičanski orožniki in šli s svojim komandirjem še ponoči na poizvedovanje.

Ugotovili so, da je bil avto zelene barve, pokrit z belo streho in srednje velik. Čuvaj je izjavil, da je avto vozil zelo hitro skozi zapornico okrog 21. ure.

Sodna komisija s zdravnikom dr. Jagodičem je ugotovila pri mrtvecu pretres možganov, stisnjeno srce in pljuča, na več mestih počena jetra, pretrgane žile in zlomljene roke in noge. Po izjavi zdravnika so v kroniki avtomobilskih nesreč redki primeri tolikih poškodb. Obdukcija se je vršila v laporski mrtvašnici.

Pokojnik je bil vester in sposoben delavec; služboval je že 20 let. Bil je oženjen in oče treh mladoletnih otrok.

Izpoved mladega grešnika

Litja, 2. maja

Mladi Leon je priznal svoj greh. Njegovi poštteni starši v Zagorju se ne morejo potolažiti. Oče kakor mati sta uslužbena v hrastniški steklarni, bivata pa v Zagorju. Kako bi je bili mogli domači slutiti, da je Leon zagrešil tako grobno! Orožniška patrulja ga je našla, ko je z domačimi vrgel karte za kratek čas. Ob joku vseh domačih so ga orožniki uklenili.

Mladost delavkega otroka: v Hrastniku je končal 7 razredov osnovne šole, potem je takoj moral za zaslužkom. Na Bogenšperk je prišel predlanskim v aprilu. Skrbel je za vrtove in opravljal hišna dela. Ko je letos zagrešil tisto z oblekami iz knežjih omar, je pobegnil z graščine. Podal se je k stari materi Lampretovi na Feličvrh nad Bogenšperkom. Mesec dni je prebival v hribovski samoti, nato se je vrnil k staršem, v črni revir. Jurjeva nedelja ga je spet zvalila na Feličvrh, k žeganju. Prišel je k stari materi že v soboto.

— Ljudje govorijo, da si po tujem stikali — ga je pokarala mati.

— To mi je pa gotovo Tomazina skuhal! — se je silno ujezil.

Fant je od mladih nog razdražljiv. Ni pričakal jutra pod streho stare matere, vzela ga je noč. Spustil se je v gozd za gradom in je potem v nedeljo čakal na preži, kdaj bodo poslali zapustili graščino. Ko so se vsi razšli, je stopil v grad, ki je bil kakor izumrl. Hud volčjak ob vhodu ga je spoznal. V kuhinji je Tomazina pripravljala kosilo.

— Zakaj raznašate o meni, da sem kradel v gradu? — se je zadržal nad njo.

— Da mi takoj izginite izpred oči! — ga je naglana in ga ozmerjala. Ker ni hotel oditi, ga je odrinila s pestjo. Tedaj je Leon popadel na mizi kuhinjski nož in ga ji zabodel v prsi. Okrvavljena, nezavestna se je zrušila. Prijel je je okrog pasu in jo vlek v klet. Sklep je bil storjen: mora s svetla v klet je našel zarjavelo lovsko bodalo. Ob kosu železa ga je začel brusiti. Tedaj se je Tomazina prebudila iz ne-

zavesti. Ko je videla, kaj ji pripravila, je zbrala poslednje sile in se pognala kvišku, da uide iz kleti. Njen obupni vzklik pa je zdrnil mladega nasilnika. Z bodalom je zadal svoji žrtvi več ran, levico ji je dvakrat predril. Vendar se je Tomazinovi v obupni borbi posrečilo, da mu je izvil bodalo iz rok in ga zavrgla pod sadne polje, kjer so ga danes orožniki res tudi našli.

Toda Leon je imel še britev s seboj v žepu. Še srditeje je zdaj z njo navalil na Tomazinovo in je britev zavrgel bele, ko se mu je ob močnem zamahu prelomila. Oklana in opesana se je ženska spet onesvestila. Vlekel jo je dalje po kletih in jo slednjič pahnil v kaverno pred vodnjakom. Ko je podtaknil ogenj na dveh krajih v gradu, je šel v grajske sobane. Obloko je imel okrvavljeno, zatorej je s silo odprl knezovo omaro in si izbral sive hlače in rjave čevlje. Potem se je splazil k samotnemu studenčku pod gradom. Umrl se je in neoprano čakal, kdaj bo grad zas

ELITNI KINO MATICA

Telefon 21-24

Danes ob 4., 7.1/4 in 9.1/4 velika premiera
ruskosovjetskega velefilma

VIHAR

Globoko
znižane
cene

Rezervirajte vstopnice!

Hudožestvenega
teatra v MoskviTo je delo, ki po svoji lepoti in
globini presega vsa dosedanja dela
Film življenja, pesmi, godbe in
trpljenja.

Paramountov zvočni tehnik

Nova:

Merrie Melodye: »Nasmej se še enkrat«

Domače vesti

• Nacionalna ura radija. Iz skupine predavanj pod naslovom: Portreti iz naše literarne zgodovine bo danes na vrsti opis življenja in delovanja starega dubrovniškega književnika Marina Držića, ki je umrl leta 1567. V Benetkah in je imel v Dubrovniku velike uspehe s svojimi komedijami in dramami. Bil je eden od prvih književnikov tedanje dobe, ki se z večjim uspehom udeleževali v prozi kakor v verzih. Od njegovih del je ostalo le nekaj, a je tudi to pomembno za našo literarno zgodovino. Predaval bo dr. Pavlović in bo predavanje oddajala beogradska postaja.

• Potovanje na Oplenac. Vsa društva, korporacije ter ustanove, ki nameravajo prirediti poklonitveno potovanje na Oplenac, opozarjamo, da dobijo avtobusne vozovnice za vožnjo Mladenovac-Oplenac pri »Putniku« v Ljubljani. Če hočejo, da se naj avtobusni prevoz v redu izvrši, se je treba pravočasno prijaviti in rezervirati si avtobusne pri »Putniku« za nebotičnikom.

Film Z. K. D.

V prostorih Elitnega kina Matica
V počastitev materinskega dneva
danes ob 1/3.

film, namenjen našim mamicam

MATI

Skrivnost materinske ljubezni.

Najnižja vstopnina:
3.50, 4.50, 5.50 in 6.50 dinarja.

• Potovanje Banovinske ženske sekcije JZS na Oplenac. Od 15. do 18. maja pride ženska sekcija JZS za dravsko banovino potovanje na Oplenac, da se pokloni manom blagopokojnega kralja Aleksandra I. Ureditelj: Razpored: Odhod 15. maja ob 20. z brzovlakom, 16. maja ogled Beograda. Po možnosti poklonitev Nj. Vel. kraljici. Prenočišče v Beogradu po jako nizki ceni. Prehrana takisto. Zjutraj 17. maja odhod v Mladenovac in z avtobusi na Oplenac. Vrnitev v Ljubljano 18. maja zjutraj. — Cena za vožnjo 218 Din za vožnjo z železnico III. razred in avtobusi. Prijava do 8. maja sprejema predsednica Ljubljana, Staničeva ulica 1.

• Smrt jugoslovenskega častnega generalnega konzula v Oslu. Te dni je nenadoma umrl v Oslu častni generalni konzul kraljevine Jugoslavije g. Fam Enne. G. Enne je bil imenovan za našega častnega generalnega konzula že leta 1926. in pridobil si je velike zasluge pri utrjevanju gospodarskih in drugih zvez med Norveško in Jugoslavijo. Z velikim uspehom se je vršilo pod njegovim pokroviteljstvom več predavanj o prirodnem bogastvu in lepota naših krajev. Naša vlada je svojega častnega zastopnika v priznanje njegovih velikih zaslug nekakrat odlikovala.

• Zalaganje za profesorjem dr. Gjorgjevičem v Zagrebu. Nagla smrt vseučiliškega profesorja v Beogradu dr. Gjorgjeviča, ki je bil kakor smo že poročali, v ponedeljek položil v večnemu počitku, je povzročila globoko žalost tudi v Zagrebu, kjer je pokojnik dolga leta deloval. V sredo je dermatovenerološka sekcija zdravniškega društva v Zagrebu priredila komemorativno sejo v prostorih dermatovenerološke klinike na Šalati. Predsednik sekcije prof. dr. Kosoj je opisal življenje zaslužnega pokojnika, drugi govorniki pa so ga poslušalcem orisali kot zdravnika, človeka, medicinskega organizatorja in znanstvenika.

• Iz zdravniške službe. V imenik zdravniške zbornice za dravsko banovino so bili vpisani upravni bolnice za duševne bolezni v Ljubljani dr. Franc Gerlovič, zdravnik v Mariboru dr. Franc Glušič, dr. Boris Andersen, dr. Ljudevit Schwarz, dr. Rudolf Leskovic in dr. Hugo Veikar, šef kirurškega oddelka vojne bolnice v Ljubljani dr. Mirko Ranković in zobozdravnica v Ljubljani dr. Jelena Banković-Vučičević.

• Novi grobovi. V čestiti starosti 83 let je umrla v Ljubljani gospa Terezija Kristofova. Pogreb bo danes ob pol 15. z Vidovanske ceste. — V četrty svojih 23 pomladi je v Ptuj umrla gospa Miel Brauchartova. Pogreb bo danes ob 16. Pokojnina blag spomin žalostnim naše iskreno sožalje!

• Prostovoljna gasilska četa št. Lambert priredi 12. t. m. proslavo gasilskega patrona sv. Florijana veselo s plesom, pevske točkami in srečolovom. Dobitki veliki čisti dobiček je namenjen dobavi orodja Vab. odbor.

• Nova številka slikanega tedenskega časopisa za radio, gledališče, film, sport, in modo. »NAŠEGA VALA« je izšla. Prinaša Gustav Strnišev povest »Desetnica«.

5 sobno stanovanje

z vsemi pritliklinami se s terminom avgust odda v Šelenburgovi ulici I. nadstropje. Stanovanje je pripravljeno tudi za zdravniško, odvetniško ali pisarniške prostore. Ponudbe na oglašni oddelci »Jutra« pod 15 sob avgust.

operna pevka ga. Pavla Lovčeva bo izvajala slavne arije glavnih opernih skladateljev od početka opere do 20. stoletja. Zanimivo predavanje bo prikazalo razvoj te glasbene tvorbe. Večer bo nazorno pokazal, kakšna je bila opera, ko se je pojavila v glasbenem svetu in kakšna pota so ubirali njeni skladatelji. Koncert je mnogostevilnim našim opernim ljubiteljem dobrodošel. Vstopnice prodaja Matična knjižarna.

— Proforski izpit eta položili ga. Jožica Juvanec-Pirčeva in god. Misa Sovdatova iz Ljubljane.

— Akademija podmladka Jadranske straze na drž. dvorazredni trgovski šoli bo v soboto ob pol 20. v dvorani Trgovskega doma. Na sporedu so zborovske deklamacije, ritmične vaje, narodni plesi, klavirske točke, šramel itd. Vabljeni vsi, ki ljubijo naš divni Jadran.

— Sokolsko društvo Ljubljana-Siška priredi danes ob 20. v Sokolskem domu predavanje: Važnost sokolske telovadbe in njegova vzgoja. Predava br. Vhovec Lojze, načelnik sokolske župe Ljubljane. Po predavanju se predvaja film: Otok demonov.

— Društvo »Soča« vabi vse odbornike in člane k širši odborovi seji, ki bo danes ob 20. v gostilni Frankopanski dvor v Sp. Šiški. Seja je zelo važna. pridite!

ELISE BOCK

podeljuje pri meni po svoji osebnosti
asistentinjibaronci A. Betrabovi
dne 6. in 7. maja t. l.brezplačen
praktičen poukv posebno za to odrejeni kabini.
Prosim, da se pravočasno prijavite.Drogerija I. Kanc
Nebošičnik, Ljubljana

— Uduženje PTT zvanilnikov in služiteljev, podobor v Ljubljani sporoča občinstvu, da se tombola društva ne bo vršila 5. t. m. zaradi skupščinskih volitev. Tombola je zato preložena na 12. t. m.

— JAK Edinstvo in JNAD Jadrano priznata akademike nacionaliste, da se udeležijo sešanka v areni Narodnega doma, ki bo drevi 3. t. m. ob 20.

Zvočni kino Ideal

V počastitev materinskega dne!

Slavna in lepa

Dorotea Wieck
v prekrasem materinskem filmu

UKRADLI

SO JI OTROKA

Paramountov zvočni tehnik!

Vstopnina: Din 4.50 in 6.50

— JNAD Jadrano. Seja plenarnega odbora danes ob pol 17. Za odbornike in načelnike obvezna.

— Društvo za zgradbo hidrotehničnega laboratorija v Ljubljani ima svoj redni občni zbor v ponedeljek 6. t. m. ob 20. v družabnem lokalu UJLA, Kongresni trg št. 1/II.

— Vodstvo po umetnostni razstavi Srečka Magoliča bo v nedeljo 5. t. m. ob 11. dopoldne in ob 3. popoldne v Jakopičevem paviljonu. Vstopnina 6 Din, dijaštvo 3 Din. Vodil bo Magolič sam.

— Na koncertu delavskega pevskega društva »Cankar« se bodo izvajale večnoma pri nas še neizvajane skladbe za moški zbor Vse, ki se zanimajo za zborovske petje, opozarjamo na ta koncert, ki bo v dvorani Delavske zbornice ob 20.

— Narodna noša nas spominja na tradicije in običaje naroda in nam kaže ves njegov smisel za lepoto. Obledice jo vsi o priključiti družabnega večera, ki ga bo priredil klub akademikov iz Trsta, Gorice in Istre 11. t. m. v »Kazini«.

— Film »Mati«. Vsi narodni od najprimitivnejših do najkulturnejših časte mater kot bitje, ki stoji vzvišeno nad vsakdanostjo. Tudi mi bomo te dni praznovali »materinski dan«. Na ta dan bo ZKD predvajala krasno filmsko delo, posvečeno materam. Film »Mati« je namenjen našim mamicam. One ga morajo videti kakor ga mora videti tudi mladina in vsi oni, ki hočejo prodrati v skrivnost materine ljubezni. Mladina, ne pozabi na mater, privedi jo v kino, da bo videla samo sebe. A ti mladina, pridi k tej predstavi.

— V šelenburgovi ulici je na razpolago pet prostorov ki zamorejo služiti za trgovino, obrtne lokale, menzo itd. Ponudbe na oglašni oddelci »Jutra« pod »Centrum«. — Istotam je tudi na razpolago poslovni lokal dveh sob, ki se zamorejo takoj oddati. Ponudbe na oglašni oddelci »Jutra« pod »Centrum«.

Ja, ja!

S spomladanskim solncem vzamete zopet fotokamero v roka. Utegnilo bi vam kaj manjkati, zahtevajte v drogeriji Gregorič oba nova brezplačna cenika!

DROGERIJA GREGORIČ dr. z o. z.
LJUBLJANA, SELENBURGOVA ULICA STEV. 5.

da se naučijo ceniti mater in njeno ljubezen do otrok. Njen znoj in njen trud je tvoj blagoslov. Prva predstava bo danes ob 14.15. Vstopnina 3.50, 4.50, 5.50 in 6.50 Din.

— Jurjevanje na ljubljanskem gradu prirede združene šentpetrske in šentjakobske trnovske OM podružnice v nedeljo 12. t. m. Vabljeni vsi na tradicionalno žegnanje.

— Članice Edinstva in Jadrana in vse ostale jugoslovenske nacionalne akademike, udeležite se skupnega sešanka, ki bo danes ob 20. v areni Narodnega doma zaradi kongresa, da se pomenuje gledi razdelitve dela!

— Odbor JNAK Edinstvo poziva svoje člane, da se danes ob pol 20. zbere v lokalu. Udeležba strogo obvezna.

— JNAD Jadrano. Danes ob 20. obvezni sešatek glede kongresa.

— Društvo izloženih aranžerjev dravsko banovine v Ljubljani prosi, da se vse informacije in dopise naslavlja na tajništvo društva: Megušar Stane, Ljubljana, pri F. Urbancu.

— Blivi mornarji so vabljeni na redni članski sešatek drevi ob 20. pri šestici.

— V mestni klavnicl se bo jutri v soboto ob 15. prodajalo na prosti stojnici prašičje in telečje meso po znatno nižji ceni!

— Združenje dimnikarjev za dravsko banovino v Ljubljani bo proslavilo praznik sv. Florijana s sv. mašo v soboto 4. t. m. ob pol 8. zjutraj v cerkvi sv. Florijana. Združenje vabi vse svoje člane in prijatelje ter pomožne osebe, da se udeležijo sv. maše.

— Žepar na trgu. Po daljšem presledku je policiji v sredo dopoldne spet padel v roke nevaren žepar. Pojavil se je v živahnem vrvežu pred stojnicami z ribami, pa je imel nerodno smolo, da so ga gospodinje odkrile, še preden mu je uspela prva tatvina. Neki ženski je v gneči izmaknil denarnico iz košare, pa se mu je v roki odprla, da se je drobšč raztresel po tleh, in so ga tako sosedje zapazile. Ko je videl, da je zasačen, je odvrnil denarnico in skušal pobežniti, a so ga ljudje prišli in izročili stražniku. Na policiji se je izkazalo, da so prišli 20letnega brezposelnega natakarka Milenka Slepčevića iz Vlasencev v drinski banovini, ki je prišel te dni z dvema tovarišema v Ljubljano polkušat srečo. Pri njem so našli tudi par neizpoljenih poštah nakaznic, ki ga izdajajo za specialista v žeparskem poslu. Tatovi njegove vrste imajo namreč navado, da po vsakem uspelem dejanju denar takoj oddajo na pošto, da ga pri eventualni aretaciji, ne najdejo več pri njih. Slepčevića so izročili sodišču, njegova pajdaša pa sta izginila iz Ljubljane.

Iz Maribora

— V Počitniškem domu kraljice Marije pri Sv. Martinu na Pohorju bo letos sežano v naslednjih terminih: I. skupina od 11. junija do 10. julija; II. skupina od 11. julija do 9. avgusta; III. skupina od 10. avgusta do 8. septembra. Vremenske razmere so najugodnejše, po zdravstvenih vplivih pa za otroke v naši domovini ni mogoče najti boljše letovišča. Za preskrbo otrok je vsestransko preskrbljeno. Deca je pod čuječim nadzorstvom idealnih mladinsko-bov-nadzirateljev. Zdravstveno zaščito daje sestra in zdravnik, ki sta stalno na koloniji. Vse informacije daje društveno tajništvo v Mariboru, Strossmajerjeva ulica 30/II. Dežji dom. S prijavi je treba pohiti, ker se zaradi znižane oskrbnine obeta mnogo reflektantov.

— Glede poklonitvenega potovanja na Oplenac, ki ga priredi v dnevi od 15. do 18. t. m. sekcija Jugoslov. ženskega saveza, se dobijo podrobne informacije v trgovini ge. Zlate Brišnikove.

— Ob proslavi 10letnice mariborske gostilničarske šole v tork zvečer je imel v kazinski dvorani predsednik Združenja gostilniških podjetij G. Valjak izrpnj slavnostni govor. sledili so govori mestnega predsednika dr. Fr. Lipolda, zavodovega ravnatelja prof. Škofa, ki je ob tej priliki prejel krasno darilo za svoje delovanje na šoli od ustanovitve sem, predsednika Tujsko-prometne zveze dr. Jančiča, bivš. združenjskih predsednikov Klešiča, K. Zmuderla in Senekoviča, nadalje F. Burca v imenu okrožnega odbora obrtniških združenj, g. Skase za trg, gremij, g. Sojca za tukajšnje slov. obrtno društvo, prof. Strune v imenu zbora nastavnikov, ki so bili pri proslavi polnoštevilo navzoči ter absolviranega gojenca g. Rinalda. Šola je poslala doslej v svet in življenje 288 za svojo stroko dobro pripravljenih gojencev. Predsednik G. Valjak je naglašal v svojih nadaljnjih izjavah njihovo naklonjenost mestnega predsednika dr. Fr. Lipolda, ki je s stalnim prispevkom v proračunu mestne občine zasigural obstoj že večkrat ogrožene šole.

— Ob otvoritvi novih prostorov Javne kuhinje v tork zvečer je spregovoril podžupan R. Golouh in poudarjal važnost te socialne ustanove, ki omogoča nižjim in srednjim slojem ceneno prehrano. Obenem je naglašal, kako si prizadeva sedanje vodstvo mestne občine čim bolj podpreti to ustanovo, ki je z udobnimi in okusno opremljenimi novimi prostori za vrsto C izdatno pridobila.

— Ljubljana v Mariboru. Predčerašnjim se je mudil v Mariboru ravnatelj ljubljanske drame P. Golia da se dogovori z upravitnikom dr. Breščem glede gostovanja ljubljanske drame v mariborskem gledališču. Do konkretnega dogovora se ni prišlo.

— Od Barcelone do Kanarskih otokov. O tem predava nocoj v Ljudski univerzi vseuč. profesor dr. J. Nagy iz Zagreba. Krasne sklopične slike!

— Pri pogrebu pohorske korenine, blagopokojnega stavbenika Antona Hoste v tork popoldne na radvanjsko pokopališče je odpelo pevsko društvo »Liza« žalostin. ki »Vigred« in »Človek glej...«, takisto je rajnkemu zaigrala domača godba v poslednje slovo. V toplih besedah se je studenčki župan A. Kaloh poslovil od odprtem grobu od blagega rajnika.

— 170.398 Din je dosegel v mesecu aprilu PTL dinar, ki je namenjen za zgradbo azila jetičnim bolnikom v Mariboru.

— Iz šolske službe. Učitelj Aleksander Kopriče je iz Lepinca pri Varaždinu spet premečen na tukajšnje vadnico.

— Odprta noč in dan so groba vrata.. V Studenci v Cankarjevi ul. 3 je umrl v starosti 56 let Rudolf Bunc, knjižničar drž. žel. Bil je iz Škrbine pri Gorici ter je bil mož narodne zavestnosti in marljiv ter zaslužen delavec pri raznih nacionalnih združenjih. — V Magdalenski 15 je preminil 54 letni strojevodja Viktor Voščetič, v splošni bolnišnici 24letni kurjač drž. žel. Stefan Hrncar, v Smetanovi 34, pa 63 letni višji sodni oficijal v pokolu Josip Radolich. Žalostnim naše iskreno sočutje!

— Življenje in smrt v Mariboru. Pretekli mesec je bilo v Mariboru 80 rojstev 74 smrtnih primerov ter 30 porok. Največ rojstev je bilo v stolni (48) največ smrtnih primerov pa v magdalenski župniji (54).

Zvočni kino Dvor

Tel. 27-30

Danes ob 4., 7. in 9. uri zvečer
premiera velefilma

VOLGA - VOLGA

Film po znani ruski narodni pesmi

Režija: Turziansky

H. A. Schlettow, Lilian Hall-Davis

Vstopnina: Din 4.50 in 6.50

— Strela je udarila v svetourbanski stolp sredi snežnega viharja v sredo. K sreči ni napravila posebnih škod, razstalo je samo radijsko anteno v bližini in je sreča, da je bil radijski aparat odklopljen.

— Trafike niso varne pred viromi, ki se zadnje čase zopet udeležujejo po Mariboru. Preteklo noč so vdrl v trafiko Barbare Eignerjeve na vogalu Gospo-svetske in Vrtno ulice ter ukradli večjo zalogo cigaret, tobaka in cigar v vrednosti preko 7000 Din. Prstnih odtisov ni bilo mogoče posneti.

— Splašena konja med pomarančami. V tork popoldne sta zavozila konja tukajšnje spedijske tvrdke »Merkur«, ki sta se splašala zaradi zloma ojes, v stojnice na Glavnem trgu. Dve sta podrla, nekatere ostale stojnice so bile deloma poškodovane. Pomaranče in drugo južno sadje je bilo v kupih na tleh, v splošni paniki so nekatere neprimerno izrabili »konjunkturo«, da so si nagrabili »cene« pomaranče.

— Pod motornim kolesom, s katerim se je vozil 21 letni dimnikarski pomočnik Fr. D. od Sv. Lovrenca na Pohorju, je obležala na tleh delavka Zofija Gerželj, ki je doživela znatne poškodbe.

Iz Celja

— Tragična smrt v napadu božjasti. V sredo zjutraj se je smrtno ponesrečil 50 letni Robert Strašek, sin znanega celjarskega mojstra g. Stefana Straška v Celju, ki je stanoval pri svojih starših na Cankarjevi cesti št. 4. Ko je šel ob 7.15 iz stanovalja po stopnicah, je dobil na stopnicah v pritličju napad božjasti in je treščil tako nesrečno za glavo na tla in veži, da si je prebil lobanjsko bazo. Ponesrečenca so takoj prenesli v stanovanje, kjer je ob 9.30 izdihnil. Pogreb bo danes ob 17. na okoliško pokopališče. Pokojniku blag spomin, svojem naše iskreno sožalje.

— Uradni dan Zbornice za TOI za Celje in okolice bo v tork 7. t. m. od 8. do 12. v posvetovalnici Združenja trgovcev za mesto Celje v Razlagovi ulici.

— Upokojeno učiteljstvo iz Celja in okolice bo imelo mesečni sešatek v soboto 11. t. m. pri Vodeniku v Petrovčah. — Zastrupljenje. Pri posestniku Hrovačanovi v Gabrovju pri Zrečah je zbolela telica na vranicnem prisađu. Sosed Zelezinger je telico zaklal. Ko pa jo je razkosal, se je tudi sam zastrupil in potem okužil ženo in hčerko. Vse tri so morali prepeljati v celjsko bolnišnico.

— Tat na podstrešju. V sredo popoldne so zasačili na podstrešju hiše št. 6 Pred grofijo 6letnega brezposelnega krojaškega pomočnika Marka M. iz Ogulina, ko je hotel z dietom vlomiti v tamkaj shranjene zaboje z jedilnim orodjem, posodo itd. Ko so ga zasačili, si je bil prisvojil že nekaj blaga. Moža so izročili policiji.

— Vlom v okoliško šolo. V sredo zvečer je neznan storilec vlomil v spodnje prostore okoliške deške narodne šole v Komenskega ulici ter odneel šolskemu slugi g. Hartmanu petelina in šest kokoši.

— Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 zvočna opereta »Gospodična — gospa« in zvočni tehnik.

HARMONIČNI TROZVOK

vsega dobrega so tri idealna sredstva za nego lepote: dovršeno blago lilijsko mlečno »Paracelsus« in nezamenljiva lilijska mlečna krema »Paracelsus« in odlični puder »Liane« Paracelsus. Njihovo delovanje vam bo nudilo izredno zadovoljstvo, treba je samo, da vedno zahtevate izrecno »Paracelsus« izdelke.

Gospodarstvo

Naša zunanja trgovina

s posameznimi državami

Generalna direkcija carin je sestavila statistiko o gibanju naše zunanje trgovine s posameznimi državami v prvem letošnjem četrtletju. Kakor smo že prejeli teden poročali, je bil ves naš izvoz v prvem četrtletju za 31,6 milijona Din ali 3,8% večji nego v lanskem prvem četrtletju. Ta v splošnem ugodnejši rezultat pa smo dosegli navzlic temu, da se je naš izvoz v Italijo in Avstrijo, ki sta zavzemali lani v prvem četrtletju prvo in drugo mesto, letos precej skrčil.

Izvoz v Italijo, ki je ostala sicer na prvem mestu v statistiki našega izvoza, je znašal v prvem letošnjem četrtletju 171,0 milijona Din nasproti 210,5 milijona Din v lanskem prvem četrtletju. Skrčil pa se je tudi naš izvoz v Avstrijo, in sicer na 115,7 milijona Din nasproti lanskim 150,0 milijona Din. Tako se je aktivnost naše trgovinske bilance z Italijo zmanjšala le za 55,3 milijona Din nasproti lanskim aktivnosti v višini 60,5 milijona Din.

Na drugo mesto v naši izvojni statistiki je letos prišla Nemčija, kamor se je izvoz povečal od lanskega 106,1 na 140,7 milijona dinarjev. Tudi pri uvozu je Nemčija na drugem mestu, vendar tu ni večjih sprememb in je letos znašal uvoz iz Nemčije 110,4 milijona Din (lani 111,7). Zaradi povečane izvoza je bila naša trgovinska bilanca z Nemčijo v letošnjih prvih treh mesecih aktivna za 30,3 milijona Din, medtem ko je bila lani v tem razdobju pasivna za 5,6 milijona Din.

Avstrija je v naši izvojni statistiki padla s drugega na četrto mesto, dočim je v uvozu statistiki ostala na tretjem mestu. Naš izvoz v Avstrijo se je skrčil od lanskega 161,5 na 119,9 milijona Din, pa tudi naš uvoz iz Avstrije je nazadovol od 103,0 na 95,9 milijona Din. Zaradi občutljivega padca izvoza se je zmanjšala aktivnost našega prometa z Avstrijo v prvem letošnjem četrtletju na 24 milijonov Din nasproti 58,5 milijona Din v istem razdobju lanskega leta.

Prav občutno pa se je letos povečal naš izvoz v Češkoslovaško, ki zavzema v izvozu statistiki sedaj tretje mesto (lani četrto). Naš izvoz v Češkoslovaško se je namreč dvignil od lanskega 59,6 na 128,5 milijona dinarjev, dočim se je naš uvoz iz Češkoslovaške povečal le od 85,6 na 88,8 milijona dinarjev, tako da je bila letos v prvem četrtletju naša trgovinska bilanca s Češkoslovaško aktivna za 41,7 milijona Din (lani je bila pasivna za 26 milijonov).

Naš izvoz v Združene države se je letos znatno dvignil in so Združene države v naši izvojni statistiki že lani v prvem četrtletju prišle z 18. na 5. mesto, ki ga zavzemajo tudi v letošnjem letu. Letos se je naš izvoz v Združene države povečal na 85,4 milijona Din (lani 55,5, predlanskim 3,7). Uvoz iz Združenih držav pa je bil letos nekoliko manjši in je znašal 83,9 milijona Din (lani 57,9). Zato je bila naša trgovinska bilanca z Združenimi državami letos v prvem četrtletju prvikrat aktivna za 1,5 milijona Din (lani je bila v prvem četrtletju pasivna za 2,4 milijona Din).

Državna hipotekarna banka v februarju

Državna hipotekarna banka je v »Službenih Novinah« objavila svoj izkaz stanja na dan 28. februarja t. l., iz katerega je razvidno ponovno povečanje gotovinskih sredstev. Gotovina v blagajni in v zapisih Narodne banke, ki je znašala ob koncu lanskega leta 265,5 milijona Din in ob koncu januarja 319,0 milijona Din, se je ob koncu februarja dvignila na 409,2 milijona Din (tudi lani so se gotovinska sredstva od januarja na februar povečala od 319,6 na 345,9 milijona Din). Posojila na hipoteke so ponovno nazadovala na 13 milijonov in so znašala ob koncu februarja 2182 milijonov Din. Za malenkost so nazadovala tudi komunalna posojila, in sicer za 0,9 na 606,9 milijona Din. Povečala so se menična posojila na hipoteke od 85 na 95 milijonov Din. Precej pa so nazadovala lombardna posojila, in sicer od 135 na 116 milijonov.

Zadolžitve finančnega ministrstva je ponovno narasla. Ob koncu lanskega novembra je zadolžitve finančnega ministrstva po tekočih računih znašala 454,7 milijona Din, ob koncu decembra 590,7 milijona Din, ob koncu januarja 605,7 milijona Din in ob koncu februarja 620,7 milijona Din (lani je znašala ob koncu februarja zadolžitve finančnega ministrstva 379,4 milijona Din). Vzponedno z gibanjem gornje postavke pa vidimo naraščanje zadolžitve Državne hipotekarne banke pri Narodni banki v lombardu in reeskontu. Ta je znašala ob koncu lanskega leta 175 milijonov, in je do konca januarja t. l. narasla na 271 milijonov, ob koncu februarja pa je dosegla vsoto 300 milijonov (ob koncu lanskega februarja je znašala 183,4 milijona Din).

Privatne hranilne vloge, ki so se v teku januarja povečale za 22 milijonov Din, so v februarju ponovno narasle za 27,1 na 108,5 milijona Din. V svojem izkazu za februar je Državna hipotekarna banka ločila to postavko privatnih hranilnih vlog v dve postavki, in sicer v privatne kapitalne in depozite, ki znašajo 1077,1 milijona Din, in v vloge po tekočih računih, ki pa znašajo zaenkrat samo 3,4 milijona Din. Naloženi samostojni fondirani kapitali in fondirani javni ustanovi, ki so v januarju nazadovale za 2,5 milijona Din, so v februarju narasli za 4,9 na 1579,9 milijona Din.

Gospodarske vesti

Narodna banka je znižala obrestno mero za blaginjske zapise. Izvršilni odbor Narodne banke je na svoji seji dne 26. aprila sklenil, da se počeni s 1. majem znižati obrestna mera, ki jo plačuje Narodna banka na blaginjske zapise, in sicer pri trimesčnih zapisih od 2 na 1,5 odst. in pri dvimesčnih zapisih od 1 na 0,75 odst. Zadnjikrat je bila ta obrestna mera znižana 15. marca lanskega leta, ko je bila določena v dosedanj višini 2 odst. in 1 odst., medtem ko je pred 15. marcem lanskega leta znašala 2 in pol odst. na trimesčne zapise, 1 in pol odst. za dvimesčne zapise in pol procenta za enomesečne zapise.

Pridobivanje srebra iz rude v Trepči. Pretekli teden so se na pariski borski snatno dvignile delnice rudnika v Trepči, in

triletnju pasivna za 2,4 milijona Din).

Od lanskega devetega mesta je letos Anglija prišla na šesto mesto, kamor se je ponovno znatno povečal naš izvoz, ki je letos znašal 47,0 milijona Din (lani 28,7, predlanskim 13,2), dočim se je letošnji uvoz iz Anglije skrčil od 81,5 na 76,4 milijona Din, kar je pripomoglo k temu, da se je precej zmanjšala pasivnost našega prometa z Anglijo, in sicer na 29,4 milijona Din nasproti lanskim 59,9 milijona Din.

V prometu z Madžarsko opazimo zmanjšanje izvoza od lanskega 30,1 na 28,4 milijona Din, na drugi strani pa povečanje uvoza od 19,7 na 26,3 milijona Din. Tako se je aktivnost našega prometa z Madžarsko skrčila letos na 2,1 milijona Din (lani 10,4). Tudi izvoz v Švice se je zmanjšal od lanskega 33,9 na 25,8 milijona Din, pri povečanju uvoza iz Švice od 20,4 na 24,6 milijona dinarjev; navzlic temu pa je ostala naša trgovinska bilanca s Švice še za malenkost aktivna, in sicer za 1,2 milijona Din (lani za 13,5). Prav tako se je nekoliko zmanjšal naš izvoz v Grčijo, od 26,2 na 21,1 milijona dinarjev, pri malenkostnem povečanju uvoza od 9,5 na 9,9 milijona Din. Naš promet z Grčijo je nadalje zelo aktiven in znaša za letošnje prvo četrtletje aktivnost 11,2 milijona Din (lani 16,7). Precej se je letos skrčil naš izvoz v Belgijo, od 34,6 na 13,1 milijona Din, dočim se je uvoz iz Belgije povečal od 5,6 na 17,0 milijona Din, tako da smo bili z Belgijo celo pasivni za 3,9 milijona Din, dočim smo bili lani aktivni za 9 milijonov Din. Naš izvoz v Francijo je nadalje zelo slab in je padel od lanskega 10,2 na 9,9 milijona Din, dočim se je uvoz iz Francije ponovno dvignil od 30,2 na 34,4 milijona Din, tako da se je pasivnost povečala od lanskega 19,7 na 24,5 milijona Din.

V prometu s Poljsko se je sicer naš izvoz povečal od 5,5 na 7,5 milijona Din, dvignil pa se je tudi uvoz od 14,9 na 19,7 milijona Din, tako da se je pasivnost povečala od 9,4 na 12,2 milijona Din. Prav občutno pa se je zmanjšal naš izvoz v Španijo, in sicer od 17,0 na 5,5 milijona Din, tako da smo imeli pri zmanjšanju uvoza od 7,3 na 5,6 milijona Din celo za 0,1 milijon Din pasivno bilanco, dočim je bila lani aktivna za 9,7 milijona Din.

Naš izvoz v Egipt se nadalje ugodno razvija in je letos znašal 10,1 milijona Din (lani 5,6, predlanskim 1,8). Naš izvoz v Tunis se je zmanjšal od lanskega 9,7 na 7,4 milijona Din, povečal pa se je izvoz v Alžir od 4,8 na 5,8 milijona Din, v francoski Maroko od 1,8 na 2,5 in v Argentino od 5,3 na 5,6 milijona Din, dočim je izvoz v Palestino ostal nespremenjen na višini 3,1 milijona dinarjev. V zvezi z vojnimi dogodki v vzhodni Afriki pa opazimo znatno povečanje izvoza v italijanski Eritrejo in Somalijo, ki je znašal lani 0,4 milijona Din, letos pa 5,6 milijona Din. Tudi izvoz v Turčijo se je po sklenitvi trgovinske pogodbi dvignil od lanskega 0,5 na 2,5 milijona Din, dočim je naš izvoz v Albanijo ostal nespremenjen na višini 1,1 milijona Din.

sicer od 34 na 40 frankov za delnico v nominalni vrednosti 5 angleških šillingov. Ta znatna okrepitev tečaja delnic je po vesteh pariskih listov v zvezi z znatnim dvigom cene srebra na svetovnem trgu. V svinčeni in cinkovi rudi, ki se pridobiva v Trepči, je namreč povprečno 750 gramov srebra na tono rude. Na osnovi lanske produkcije svinčene koncentrate (63 tisoč ton) in cinkovega koncentrata (92 tisoč ton), računajo, da je Trepča lani pridobila 1.586.000 unč srebra, t. j. 49.300 kg v vrednosti okrog 60 milijonov Din.

Zaposlenost v Jugoslaviji. Pri vseh krajevnih organih Osrednjega urada za zbiranje delavcev v Zagrebu je bilo v februarju povprečno zavarovanih 608.348 delavcev in nameščenecv nasproti 495.051 v lanskem februarju, 495.372 v februarju 1933 in 531.154 v februarju 1932. Nasproti lanskemu februarju beležimo torej prirastek 10.333 zavarovancev, nasproti predlanskemu februarju pa prirastek 20.012 članov. Najvišji prirastek nasproti lanskemu letu beležijo Okrožni uradi v Sarajevu, Nišu in Somboru, zmanjšanja pa uradi v Skoplju in Osijeku. Povprečna dnevna zavarovana mezda je znašala 21,78 Din. (— 6,64 nasproti lanskemu februarju), skupna zavarovana mezda pa 275,2 milijona Din (lani 277,5).

Pojasnilo k uredbi o banovinskih trešarinah na riž, kavo, kakao in čaj. Davčni oddelek finančnega ministrstva je v »Službenih Novinah« objavil pojasnilo finančnega ministra k uredbi o banovinskih trešarinah od 29. marca t. l. To pojasnilo pravi, da se plača banovinska trošarina na kakao ne glede na to, ali gre za sirov kakao ali za pražen kakao v zrnu ali pa za maso odn. za maslo od kakava. Kar se tiče izdelkov iz kakava, ki se uvažajo (čokolada, bonboni itd.), se mora pri uvozu poravnati banovinska trošarina na kakao, ki ga vsebujejo te predmeti. Pri tem se obračuna banovinska trošarina tako, da se pri čokoladi in pri bonbonih s čokolado, ali iz čokolade predpostavlja, da vsebujejo 40% kakava, pri ostalih živilih, ki vsebujejo kakao, pa se vzame 20%. Če uvoznik s tem ne bi bil zadovoljen in ne bi hotel po tem ključu plačati banovinske trošarine na uvožene predmete, ki vsebujejo kakao, tedaj se vzame vzorec za analizo in se pobere banovinska trošarina na dejansko ugotovljeni količini kakava.

Plačila davčnih saostankov in samoupravne doklade. Z davčno novelo od 18. februarja preteklega leta je bilo v 28. določeno, da se do konca leta 1932. dolgovani državni neposredni davki plačajo s tekočim davkom vred v največ 11 letih. Davčni oddelek finančnega ministrstva je pojasnil ta 28. tako, da veljajo določbe tega člena tudi za samoupravne doklade, ker so za te doklade v vsem veljavne določbe državnih davkov. Ker pa so upravna sodišča izdala v sporih razsodbe, ki nasprotujejo tej razlagi, (v 28. normirane ugodnosti se izrečno omejuje na neposredne državne davke do konca 1932), je finančno ministrstvo lanko okrožnico, v kolikor se nanaša na samoupravne doklade, razveljavilo. Po tem takem je treba samoupravne doklade pobirati ob dojenih rokih. Lanska okrožnica opozarja, da se ugodnosti iz 28. tega zakona ne nanašajo na globo iz čl. 138. 189. in 142. zakona o neposrednih davkih, ki jih je treba pobrati

ti v smislu splošnih zakonskih določb, in tega so sklepale nekatere finančne direkcije in davčne uprave, da velja ugodnost navedenega paragrafa tudi za davke, odmerjene naknadno po kazenskem postopku za dobo do konca leta 1932. Ker ne more biti namen zakonodajalca, da bi ščitil nepošteno davčno obveznost in da bi s njimi ravnal ugodneje kakor s tistimi, ki so pravilno prijavili svoje dohodke in izpolnili davčno obveznost do konca 1932. o pravem času, je davčni oddelek sedaj opozoril davčne uprave, da se člen 28. zakona od 18. februarja 1934 ne nanaša na davke, ki je odmerjen naknadno po kazenskem postopku.

Pojasnilo glede carinjenja prediva. Ker so se v zadnjem času dogajali pri uvozu prediva številni primeri, da so carinarice na osnovi razpisa od 28. februarja t. l. carinile predivo, namenjeno za industrijsko porabo, kot predivo, namenjeno za prodajo, pri čemer so pobrale večjo carino, je finančni minister na prošnjo prizadetih podjetij izdal razpis s pojasnilom glede carine na predivo, ki točno določa, kakšno predivo se smatra kot predivo za prodajo. Ta razpis je objavljen v »Službenih Novinah« od 30. aprila in se z njim ukine veljavnost prvega dela razpisa štev. 4950-IV. od 28. februarja t. l.

Devalvacija gđanskega goldinarja. Po vestih iz Varšave je vlada svobodnega mesta Gđanskega sklenila devalvacijo gđanskega goldinarja na višino poljskega zlota, kar pomeni, da se gđanskemu goldinarju zniža zlata vrednost za 42,4 odst. Tako bo imelo mesto Gđansk enako valuto kakor Poljska. Ta ukrep je v zvezi s tekmovanjem med Gđanskim in poljsko luko Gđynjo. V zvezi s sklepom glede devalvacije je Narodna banka svobodnega mesta Gđanska zvišala diskont od 4 na 6 odst.

Jugoslovenska združena banka d. d. Zagreb. Opozarjamo na današnjo objavo glede izdaje prvenstvenih delnic vlagateljem in glede žigosanja starih delnic v inšeratom delu današnje številke.

Nova delniška družba. V Beogradu je bila ustanovljena »Jugoslovenska d. d. za izvoz kamelice« z glavnico 500.000 Din. Družba se bo bavila s trgovino in s izvozom kamelice ter ostalih zdravilnih zelišč.

Dobava drv in premoga. Dne 3. t. m. se vrši pri komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija glede dobave 9756 m³ drv: 8. t. m. pa glede dobave 4812 ton premoga ali lignita.

Dobave. Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 7. t. m. ponudbe glede dobave mila, strojni oddelek pa do 9. t. m. ponudbe glede dobave ročajev za armature iz impregniranega papirja. Direkcija državnega rudnika Ugljenik sprejema do 6. t. m. ponudbe glede dobave raznega pisarniškega materiala. Do 7. t. m. glede dobave 1200 kg olja za mazanje, 2 verz, do 9. t. m. glede dobave raznega prometnega materiala, do 14. t. m. pa glede dobave 2000 kg karbida. Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 9. t. m. ponudbe glede dobave 10.000 m žice, glede dobave raznih ventilov, 60 ometov krovne lepene, 500 kg firneža, 150 kg olja za mazanje pod ter glede dobave rezervnih stekel za mazalce. Direkcija državnih železnic Subotica sprejema do 8. t. m. ponudbe glede dobave 100 kg motvoza.

KAVA HAG

žitek brez nevarnosti

Borze

Na ljubljanski borzi so danes tečaji deviz ostali v glavnem nespremenjeni, le deviza Newyork se je po večdnevni slabosti popravila. Vzponedno je bil tudi London čvrstejši. V privatnem kliringu notirajo avstrijski šilingi nespremenjeno 8,75 — 8,85. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8,80/60, v angleških funtih po 233 in v grških bonih po 32, dočim je bilo za španske pezele povpraševanje po 5,65.

Na zagrebškem efektneem tržišču se je vojna škoda nekoliko popravila in je bila za kaso zaključena po 373,50 (v Beogradu promet po 371,50). V ostalih državnih vrednotah ni bilo zaključkov, promet pa je bil še v delnicah Prav. agrarne banke po 231.

Devize

Ljubljana. (Z všteto premijo 28,5 odstot.) Amsterdam 2968,58 — 2983,17, Berlin 1756,08 — 1769,95, Bruselj 742,85 — 747,92, Curih 1421,01 — 1428,08, London 211,43 — 213,48, Newyork 4348,81 — 4384,62, Paris 289,60 — 291,03, Praga 183,20 — 184,30, Trst 361,35 — 364,43. Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8,75 — 8,85.

Curih. Beograd 7,02, Paris 20,38, London 14,9175, Newyork 308,6250, Bruselj 52,3250, Milan 25,4750, Madrid 42,2250, Amsterdam 208,85, Berlin 124,40, Dunaj 57,85, Stockholm 76,90, Oslo 74,90, København 66,50, Praga 12,90, Varšava 58,35, Atene 2,90, Bukarešta 3,06.

Dunaj. (Tečaj v priv. kliringu.) Beograd — London 25,93, Milan 44,17, Newyork 535,01, Paris 35,44, Praga 22,33, Curih 173,63 100 S v zlatu 128 S pap.

Effekti

Ljubljana. Vojna škoda 371 — 373, 7% investicijsko 75,50—78,50, 8% Blair 78—79, 7% Blair 67—68, 4% agrarne 45,50—47,50, 6% begluške 65 — 66.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 373,50 — 374, za maj — avgust 373,50—375, 7% investicijsko 78 — 79,50, 4% agrarne 48 den., 7% Blair 67,25 — 67,50, 8% Blair 78 — 79, 7% Drž. hipotekarna banka 70,50 do 72, 6% begluške 65,25 — 65,50; delnice: Priv. agrarna banka 231 — 232, Trboveljska 120 den., Sečerača Osijek 135 den. Beograd. Vojna škoda 371,50 — 372 (371,50), za junij — (372,50), 7% investicijsko 78 den., 4% agrarne 47,50 — 48 (46), 6% begluške 65,75 — 66 (66), 8% Blair 77 — 78,50, 7% Blair 67 — 67,50, 7% Drž. hipotekarna banka 70 — 71,50 (70,50), Narodna banka 5630 — 5900. Priv. agrarna banka 229 — 230 (229).

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 13,24. Državne železnice 26,65, Alpine-Montan. 11,75.

Blagovna tržišča

LFS

+ Ljubljanska borza (2 t. m.) Tendence za les mlačna. Zaključen je bil 1 vagon desk, smreka — jelka.

En poizkus vas bo prepričal

SAMORAD

pralni prašek, ki je izdelan na podlagi oljnega olja

najboljši!

Poizkusite!

Zahtevajte vedno SAMORAD pralni prašek.

ZITO.

+ Chicago, 2. maja. Začetni tečaji: Pšenica: za maj 97,25, za julij 97,6250, za september 98; koruza: za maj 88,625.

+ Winnipeg, 2. maja. Začetni tečaji: Pšenica: za maj 87,75, za julij 89,25.

+ Ljubljanska borza (2. t. m.) Tendence za žito stalna. — Nudi se (vse franco nakladatna postaja): pšenica: baška, 78 kg, po 126 — 128; banatska, 78 kg težka po 127 — 129; banatska, 78 kg težka po 125 — 127; oves: slavonski 98—100.

+ Novosadska blagovna borza (2. t. m.) Tendence je bila mirna. Promet slab. Pšenica: baška potiska 127 — 129, slavonska 128 — 130; baška in sremska 122—124, banatska 121 — 124. — Oves: baški, sremski in slavonski 96 — 98. — Ječmen: baški in sremski, 65/66 kg 125 — 130; jari, 67/68 kg 135 — 140 — Kuruza: baška in sremska 68 — 69, banatska 65 — 66. — Moka: baška in banatska »og« in »og« 190 — 212,50. »2« 170 — 192,50. »3« 150 do 172,50. »4« 132,50 — 145. »7« 107,50 do 112,50. »8« 80 — 85. — Fitel: baški in sremski beli, brez vreč, 2% 122,50—125. — Otrobi: baški in sremski v jutastih vrečah 79 — 81; banatski v jutastih vrečah 77 — 79.

ZIVINA.

+ Živinski sejem v Ljubljani. Na večerajnji živinski sejem je bilo prignanih 49 volov, 54 krav, 25 telet, 923 prašičkov za rejo in 84 konj; prodanih pa je bilo 14 volov, 18 krav, 15 telet, 18 konj in 374 prašičkov. Cene so ostale v glavnem nespremenjene, kakor sledi: voli I. 3,50 — 4 Din, II. 2,75 — 3,50, III. 2 — 2,75 Din, krave debele 2 — 2,50, klobasarije 1,50 — 2 Din, teleta 4,50 — 5,50, svinje 5 — 6,50 Din za kilogram žive teže; prašički za rejo 6—12 tednov stari so se prodajali po 85 do 140 Din za komad.

Sport

Prvi javni nastop SK Sloge v lahki atletiki

SK Sloge priredi svoj miting na igrišču Primorja v nedeljo ob 9. dopoldne. Po prijavah sodeč bo to prva letošnja večja lahkoatletska prireditev. Startajo atleti Primorja, Ilirije, Korotana in Sloge. Na startu bomo videli državne reprezentante Stepišnika, Bručana, Sporna od Ilirije, Kovčiča, Gaberska od Primorja in Starmana od Sloge. Huda borba se bo vršila na 500 m med Bručanom, Starmanom in mladim talentom Srakarjem, ki je na zadnjem mitingu pokazal odlični napredek. Ne smemo pa pozabiti na Ostermana, ki je letos v prav dobri formi. Tudi v drugih disciplinah so moči precej izenačene, tako da bo prišla publika na svoj račun.

Vstopnina je tako minimalna, da je vstop vsakemu mogoč. Prosimo vso sportsko publiko, da poseti v čim večjem številu to prireditev.

Hermes: Primorje (liga)

V nedeljo se bosta srečala v prijateljski tekmi gornja dva kluba. V predtekmi nastopita rezervi obeh klubov. Tekme bodo na igrišču Hermesa ob vsakem vremenu.

Službene objave LHP. Prva redna seja nove uprave drvi ob 20. v damskem salonu kavarnе Emone. Sigurno vsi!

LZSP (službeno). Seja upravnega odbora drvi ob 20. v damski sobi kavarnе Emone. Udeležje naj se vsi delegati klubov, ker je seja zadnja pred redno skupščino 9. t. m. Gg. revizorja Jelenič in Marinko sigurno!

SK Grafika. Drvi ob 19. se vrši redni sestanek vseh igralcev, kakor tudi ostalega članstva, dnevni red je zelo važen, zato prosimo, točno in sigurno.

SK Ilirija. Smučarska sekcija zaključi oficijelno letošnjo sezono 11. in 12. maja v Podkorenju in v Planici, kamor bo izlet, na katerega vabi tudi ostalo klubovo članstvo. Podrobnosti bodo še objavljene. — (Hazenka sekcija) ima redni trening za atletinje in hazenašice jutri ob 17. v Stadionu.

V nedeljo ob 10.30 nastopi prva družina prvenstveno proti Gorenju. V garderobi vse igralce točno ob 10. V primeru, da tekma odpade, je jutrišnji trening obvezen tudi za prvo družino.

Smučarski klub Ljubljana. Obvezen sestanek vseh tekmovalcev, ki gilijo smučarske skoke, v petek ob 18. v damski sobi kavarnе Emone.

TKD Atene. Danes ob 19. v telovadnici na Liceju važen sestanek vseh članic haz. in lahkoatletske sekcije.

SK Sloge (lahkoatletska sekcija). Danes ob 19. sestanek vseh atletov v klubski sobi Masarykova 17.

SK Svoboda, Ljubljana. Dnes obvezen trening. Ob 19. članski sestanek. Po sestanku seja odbora.

Nogomet v Ptuj. V nedeljo sta nastopila na sportnem igrišču SK Drave na Bregu Gradjanski iz Čakovca in Drava iz Ptuja v prvenstveni tekmi. Na igrišču se je nabralo veliko števil občanstva. SK Dravi se vidno pozna, kako napreduje. Tekma je končala z rezultatom 1 : 2 v korist Gradjanske. Sodil g. Nemec iz Maribora.

SK Mars. Danes ob 20. članski sestanek za I. in rezervno moštvo. Serčer sigurno!

Brezplačni mladinski teniški tečaj priredi SK Ilirija za mladino do 15. leta. Udeležencem tega tečaja bodo brezplačno na razpolago vse teniške potrebščine. Širši tečaj se bo vršil dva meseca in sicer pod strokovnim vodstvom v popoldnevih od 14 do 16. Prijava se sprejema do 15. maja vsak dan, razen nedelj od 14. do 15. v garderobi na igrišču.

Službene objave LNP

(Seja p. o. dne 1. maja 1935.)

Navzoči gg. Kuret, Novak, Jugovec, Sušnik, Jančar, Sancin.

V nedeljo 3. maja se določijo prvenstvene tekme: v Ljubljani igrišče Ilirije ob 16. Ilirija : Celje. Dovoli se predtekma, službujoči odbornik g. Sancin, Ilirija mora postaviti deset rediteljev. Igrišče Slovana ob 14.30 Grafika : Slavija, ob 16. Slovan : Mars. Službujoči odbornik g. Malovrh, vsak klub mora postaviti po tri reditelje. Igrišče Hermesa ob 10. Sloga : Korotan. Službujoči odbornik g. Slamič, vsak klub mora postaviti po tri reditelje. Igrišče Reke ob 16. Reka : Mladika

Ko je človek imel repek ...

Od ene same stanice do neštetihih stanic — Povratek v minule dobe lastnega razvoja — Presnavljanje brez konca in kraja

Znanost proučuje v človeškem telesu že dolgo časa razne organe, ki so videti na prvi pogled nepotrebni, kot ostanek neke minule razvojne dobe. Če se otrok spočetka plazil po vseh štirih, spominja pozornega opazovalca gotovo na način, kako se premikajo četveronožni živali.

V otroški duševnosti kakor v duševnosti odraslega človeka je polno takšnih »atavizmov«, povratkov v preteklo stopnjo človeškega razvoja, a še jasneje nego v negotovem duševnem področju jih opazimo v telesu samem.

Takšen »rudimentarni«, okrnjeni organ je n. pr.

znameniti »repek«
nekoliko okrnjenih, majhnih kosti na koncu hrbtenice. Za današnjega človeka so te kosti absolutno brez vsakega smisla, a vendar ostanek neke zelo važnega organa, namreč repa in to je razvidno že iz tega, da je v njih bližini žilje in živčevje, ki rabi pri živali za preskrbo repa s krvjo in za njegovo »mahanje«.

Naj si bodo te koščice za nas še tako brez pomena, vendar se rodijo z vsakim

človekom znova.

Drug primer nepotrebnih rudimentarnih organov nam nudita mišičje in oblika ušesa. Pri večini ljudi najdemo na zunanjem robu ušesa majhno ost, tako zvano »Darwinovo grbo«, ki ni nič drugega nego zadnji ostanek dolgih,

šiljastih ušes,

kakršne vidimo pri mnogih živalih. Pri vseh ljudeh najdemo mišičje, ki je nekoč pomagalo ta dolga ušesa premikati v smer zvokov, kakor opažamo to pri konjih, in nekateri ljudje zmorejo celo še danes gibati z ušesi. Seveda nimajo niti grbica niti premikalno mišičje pri današnji obliki človeških ušes danes nobenega komena. Potek mnogih žil in po vsej priliki

tudi slepič

sta isto tako samo brezpomemben spomin na davne čase. A če za slepič tega ne vemo zagotovo, vemo danes zagotovo, da nam nikakor niso nepotrebni

mandeljnik,

ki so jih tudi dolgo smatrali za nekoristne. Ti organi imajo nalogo, da desinficirajo grlo, po vsej priliki pa proizvajajo tudi zelo važne hormonske snovi. Vranica,

ki so jo še pred nedolгим smatrali za nepotreben organ, se je izkazala za skladišče

rdečih krvnih teles

in izdelovalnic hormonov. Nepotrebnost in celo škodljivost pa je čelna duplina nad očmi, kjer je samo ognjišče čisto zelo neprijetnih vnetij.

Marsikakšne spomine na davne dobe najdemo pri človeku na njegovi početni razvojni stopnji, v embrionalnem stanju. Sem spadajo n. pr. škрге. Za človeka, ki diha direktno s pljuči in tudi za embrijo, ki ne potrebuje lastnega dihanja, so škрге gotovo povsem

nepotreben privesek

in jih ob rojstvu tudi ne opazimo več, vsekakor pa so zanimive kot dokaz, da se je človek razvil iz pradavne vodne živali. A njegovi spomini na prazavro gredo še dalje. Najnižja in gotovo tudi najprvotnejša oblika življenja je navadno enostanično bitje. Človeški organizem sestoji iz neštetihih stanic — a vendar začenja

z eno samo stanico!

Vsak človek prične torej tako rekoč tam, kjer se je življenje sploh začelo.

Pri nekaterih ljudeh se spomini na nekdanji razvoj očitujejo še jasneje v obliki tako zvanih »patvorbc«, n. pr. nadštevilnih reber, prsnih žlez, »opičjih kožuškov«, reber v vratu kakor pri kačah itd.

Gotovo se človek v svojem

razvoju še ni usadil

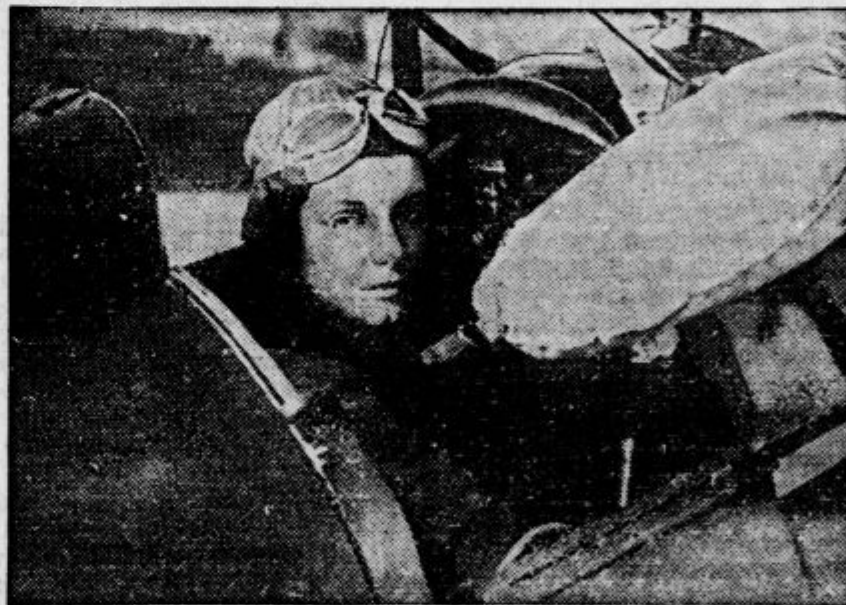
in bo nekoč morda po vsem drugačen nego je danes. Dočim mu bodo »spomini« na nekdanje stopnje, repek, ušesno mišičje itd., ter mnogi njegovi sedaj še potrebni in delujoči organi, kakor zobje, prsti na nogah itd., sčasoma povsem izginili, se bodo drugi organi, kakor možgani se vse bolj razvili.

A tudi človek v spremenjeni obliki bo vedno kazal spomine na sedanje in preteklo stanje, tako kakor nosimo tudi mi v svoji zunanji podobi, organih in v lastnostih poteze naših prednikov.

Vrednost devišstva

Neka mladoletna Parižanka se je zaljubila v mladega moža in ko je šlo za razmerje na kose, ni bila izgubila samo zarobenca. Njen oče je zahteval odškodnino. Še preden je prišlo do razprave, je stari mož umrl, dekle pa je našlo drugega častilca in se je z njim omožilo. Ta glede izgubljene zadeve same na sebi ni imel mnogo pomislekov, a vendar je nadaljeval tožbo proti prvemu zarobenču in zahteval 50.000 frankov odškodnine. Prvi zarobenec je mislil, da se bo gladko izmazal, saj je dekle vendar navzlic vsemu dobilo moža. Toda sodišče je reklo, da je škodo vendarle storil in da 50.000 frankov ni pretrpana cena za devišstvo. Tako jih bo moral plačati.

Iz Anglije v Avstralijo in nazaj

Mlada novozelandska letalka Joana Battenova je te dni srečno priletela v Lympe. Hotela je doseči nov rekord na zračni progi Anglija—Avstralija, kar pa se ji ni posrečilo. Vendar se Battenova lahko ponaša z uspehom, da je prva ženska letalka, ki je prišla z letalom iz Anglije v Avstralijo in nazaj.

Divji Zapad še živi

Revolver, laso in bitke med cowboys

Revolver in laso, »bitke« med cowboys in še mnoge druge pritičline romantike Divjega Zapada so še vedno žive. Pred kratkim je poslala ameriška poslanska zbornica bogatega živinorejca in bivšega zelo izkušenega »cowboya« F. R. Carpenterja v živinorejske države, da ukrene tam vse potrebno glede izvedbe novega zakona, ki naj z razdelitvijo pašnikov za rogato živino in za ovce ustavi neprestane in zelo pogostoma

krvave prepire.

Carpenter sedaj v svojem poročilu ne verjame, da bi stari cowboy s svojimi samokretnimi lasi kdaj izumrl. Ljudje na Vzhodu, posebno meščani, nimajo niti pojma o tem, kako prostrani so ameriški pašniki. V Newadi sledijo cowboys n. pr. po cele mesece v svojih šotornih vozovih svoji živini, ne da bi v tem času prišli do kakšnega mesta z železniško zvezo. Samo če je treba živino odpremiti, pridejo do železnice, drugače ne. V Arizoni in Novi Mehiki vlada jo še vedno prav stare in nič kaj nežne cowboyske postave. Še pred kratkim je neki ovčji pašnik ustrelil 71letnega gonjača živine in njegove vnuka, ker sta hotela prepediti njegove ovce, češ da so ti pašniki že oddavna namenjeni

Še 12 in četrt milijarde dolarjev!

Kakor poročajo iz Washingtona znaša vsota vojnih dolgov, ki jih razne države dolgujejo Ameriki, 12 milijard 210 milijonov dolarjev poleg 633.018 dol. obresti, s katerimi so v zaostanku.

PRAVKAR IZIBLA STEVILKA ILUSTRIRANE TEDENSKE REVILJE

„ŽIVLJENJE IN SVET“

PRIROBUJE NASLEDNJE ZANIMIVOSTI

Slika na ovitku: POMLAD V GORAH (Foto)

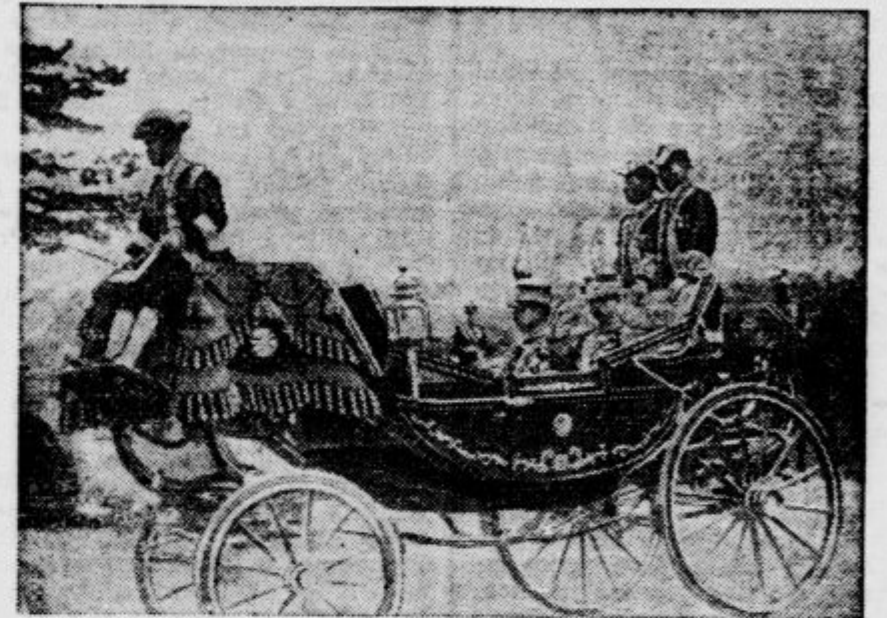
Naslovnna slika: H. SMREKAR: »MAJSKA LJUBEZEN«

Primarij dr. Mirko Černič: STEBRI SODOBNE KIRURGIJE (10) — PRAČLOVEK IN ZOBOZDRAVNIŠTVO — Ante Beg: PROFESOR JOSO SCHMORANZER — Dr. Anton Debeljak: PO SINJI ADRIJI (19) — Stanko Janež: SEN KANCLISTA KVOČKE — Essad beg: ZAROTA ZOPER SVET (19) — OBREKOVANJE ŽIVALI (Hvt) — DELO NASEGA TELESJA (V. Sr.) — Iv. Koštič: B. NUŠIĆ IN MILAN OBRENOVIĆ — IZ LITERARNEGA SVETA (Vladimir Levstik: Dejanje — A. D. — Nove publikacije) — ZA LJUBITELJE CVETLIC — TEHNIČNI OBZORNİK (Elektromobil — tma — Med švedsko in Nemčijo — tma) — ČLOVEK IN DOM (Nekaj kratkočasnega za otroško sobo) — ANDREA DEL VERROCHIO (V. T. — PROIZVODNJA SREBRA NAZADUJE — NEGATIVNI VPLIV KAVE — ŠAH — ZA BISTRE GLAVE — Na platnicah: HUMOR — KRIZALJKA (Crassus) — ANEKDOTA

»ŽIVLJENJE IN SVET« se naroča pri upravi, Ljubljana, Knafljeva ulica 5, in stane na leto (dve knjigi) 80 Din. za pol leta (ena knjiga) 40 Din. za četrt leta 20 Din. Posamezni zvezki se dobijo po 2 Din.

TELEFON števil: 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.

Japonski in mandžurski cesar

Med Japonsko in Mandžukujem se pletejo čedalje tesnejše zveze, kar je naš potrditi tudi medsebojni obisk obeh cesarjev, ki sta se vozila v gala kočiji po ulicah

Moderni Ikarus

Junaški jadrlni polet ruskega letalca, ki hoče uvesti nov sport

Listi so poročali te dni, da je uspešno ruskemu letalcu Karakosorovu s posebnim sistemom kril na rokah in nogah

v višini 3000 m

preleteti 1200 m dolgo progo, na kar se je spustil s padalom mirno in varno na zemljo.

Karakosorov je s tem izvršil drugi poskus te vrste na ruskem ozemlju in četrti na svetu sploh. Prvi polet s krili je izvršil na Ruskem mojster v skakanju s padalom Schmidt, in sicer

s perutmi

ki jih je zgradil inž. Smirnov. Schmidt se je spustil iz letala v višini 1500 m in je 900 m višine zmagal v 45 sekundah (s padalom bi rabil 18 sek.), v višini 600 m je

nato nadaljeval pristajanje s normalnim padalom.

Prva dva poleta s perutmi sta izvršila Američana Klem Son in pred nedavnim Lloyd Davis s Klem Sonovo pripravo. Davis se je

smrtno ponesrečil,

ker v primerni višini ni mogel osvoboditi rok, da bi nadaljeval s padalom. Te nevarnosti pri perutni Smirnova ni, kor ima jo stabilizirano

aluminijasta jadra,

ki omogočajo, da si jadrlec udobno osvobodi roke, poleg tega pa še avtomatično pripravo, po katerih se padalo odpre in tudi samo. Ta čas pa pripravljajo Rusi novo perutno konstrukcijo, ki je še popolnejša. Nameravajo namreč iz jadrana s perutmi napraviti ljudski sport.

Schmidt pravi o letanju oziroma prav za prav skakanju s perutmi, da ima velik pomen že zavojlo tega, ker spravlja letalca, ki je skočil s padalom s sigurnostjo iz neprijetnega in nevarnega

vrtnočastega padanja.

On sam je imel pri svojem poskusu občutek, ki ga more imeti človek s jadrlnim letalom. Sprva je zakrmaril kakšen kilometer od točke, kjer se je spustil iz letala, potem pa se je vrnil spet v isto smer. Zdelo se je, da je vse skupaj komaj tri četrti minute. Pri tem je letel 20 sekund

na hrbtu

v skoraj vodoravni smeri nad zemljo. Nato je prešel v drčalni polet, med katerim se je pripravil za nadaljevanje pristajanja s padalom. Krila so mu dala možnost, da je pristal kolikor toliko na kraju, ki si ga je bil prej izbral in že to tudi dokazuje prednosti letanja s perutmi.

Kakor v baladi

V Dorchesteru na Angleškem je starejša dama, ga. Frances Maud Bowringova, na neki prireditvi tamošnje ženske organizacije ob spremljavi orgel zapela staro balado. V baladi je med drugim verna: »Sedim si, da bi mi duša v smrtni uri ob svojih orgel poletela v onostranstvo.« Pri teh besedah so poslušalci videli, kako je stara dama omahnila in se zgrudila. Menili so, da jo je samo pesem tako prevzela, a čez kakšno minuto so ugotovili, da je mrtva. Zdelo se je kap.

ANEKDOTA

Gogolju je v neki družbi postalo slabo. »Hitro, pomagajte mi!« je vzdihnila hišna gosposinja. »Dva moža naj ga držita, eden pa naj mu žganja vlije v usta!« — »Ali ne bi mogel eden držati in dva vlivati?« je zašepetal Gogolj.

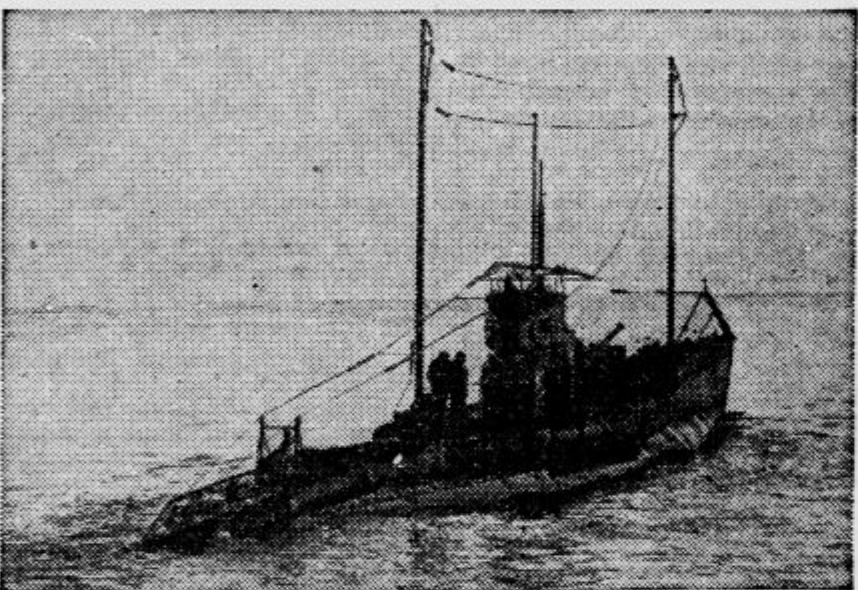
VSAT DAN ENA

»Neverjetno, kako se otroci umažejo na dvorišču.«

»Res je, jaz sem morala včeraj okopati osem drugih, preden sem spoznala svoje ga...«

Nemške podmornice na obzorju

Nemška podmornica U. C. 97, ena izmed mnogih, s katerimi je Nemčija ustrahovala trgovske ladje vseh svetovnih držav od l. 1916. do 1918. Versajska mirovna pogodba je Nemcem prepovedala to vrsto ladij, ki so jih zdaj zopet začeli graditi

V jeseni se bodo udarili

Italijani čakajo samo, da mine deževna doba

Posebni dopisnik »Daily Maila«, ki biva pri italijanskih četah v Eritreji, poroča svojemu listu iz Massaua, da so vsi trgi, ulice in prostorčki v mestu zabasani z vsakovrstnim vojnim materialom, ki ga je nakupila Italija za vojno proti Abesincem. Splošno pričakujejo, da bodo Italijani udarili na nasprotnika

v septembru ali oktobru,

to je tedaj, ko se v Abesiniji konča deževna doba. Italija bo dotlej dobro pripravljena, kajti storila je vse, da prepreči ponovitev katastrofe pri Adnu, kjer so bili Italijani l. 1896 strahovito tepeni.

Predsednik rimske vlade je najbrže prišel do zaključka, da leži v Abesiniji rešitev vprašanja preobljudečnosti Italije,

pravi angleški korespondent. Kar se Abesincev tiče, ni že zdaj nobenega dvoma,

da se bodo Italijanom postavili po robu. Abesinci so dobri vojaki. Diči jih posebno skromnost, imajo pa tudi velike moralne kreposti in zavest, da so doslej vedno premagali nasprotnike, pa najsi bodo to Egipčani ali Italijani. Seveda pa se je tehnika vojevanja po l. 1896 močno spremenila. Danes imajo vojujoči narodi na razpolago letala, tanke in topništvo. Abesinski cesar more te pripomočke vtihotapiti v svojo državo samo preko Džibutija v Francoski Somaliji ali pa skozi nekatere okraje Britske Somalije. Zelo značilno pa je, da se govori

o japonski pomoči abesinskemu cesarstvu

za primer vojne z Italijo. Neki Anglež, ki je imel ponovno priliko govoriti z abesinskim vladarjem, je videl v Adisu Abebi nič manj kot devet zastopnikov oboroževalne industrije.

Ameriški filmarji prežijo na Evropo

Iz Hollywooda poročajo: Napet političen položaj v Evropi je dal ameriškim filmskim proizvajalcem spodbudo, da so poslali tudi v manjša evropska mesta filmske operaterje, ki naj bodo pripravljeni, da napravijo posnetke za filmske žurnale ameriških kinematografov v primeru kakšnega oboroženega spopada. Iz tega vzroka so Američani poslali v Evropo več sto specialnih kamer za snemanje filmov in več tucatov najizurjenjših filmskih reporterjev. Dirigirali so jih večinoma v manjša evropska države, v večjih državah pa so ojačili dosedanje poročevalske štabe.

Posrečen polet v arktične predele

Ruski letalec Vodopjanov je te dni srečno priletel iz Moskve na Smitov rt. Polet je znašal 14.000 km. Letalec je startal l. marca. Medpotoma se je moral boriti z velikanskimi snežnimi viharji.

Mlade perzijske mucke

Na mednarodni razstavi mačk v Parizu so bile razstavljene tudi srčkane bele mucke iz Perzije, ki jih je fotograf njel na svojo ploščo, ko so bile v košari

R. L. Stevenson:

SAINT-YVES

Prigode francoskega ujetnika na Angleškem

»Dragi mladi človek,« je odvrnila, »vi, ki niti ne slutite, kakšen je vaš položaj, morate že dovoliti, da se drugi ukvarjajo z vašimi zadevami. Naj vam zadostuje, da jaz uredim vso reč — in po tem se izvolite ravnati. Ronald,« je nadaljevala, »hitro skoči k ovčarjem. Vrzi jih iz postelj in zabiči jim, da se ne smejo odpraviti, dokler ne bodo govorili z menoj.«

Ronald je bil še prevesel, da je mogel odnesti pete iz tetine bližine, in je zapustil hišo z molčečno vneto, ki je bila bolj podobna strahu kakor sami pokorščini. Stara gospa se je zdaj obrnila k nekakim.

»Rada bi le vedela, kaj naj nocoj storimo z njim?« je vzkliknila. »Z Ronaldom sva ga hotela skriti v kokošnjak,« je dejala Flora, in kri ji je planila v obraz.

»Jaz ti pa povem, da ne pojde na tak kraj,« je odvrnila teta. »V kokošnjak! Saj res! Zdaj, ko je naš gost, ga ni na svetu takega kokošnjaka, da bi mu dovolila spati v njem. Tvoja soba je po mojem mnenju najpripravnjša, če se je mara tako iznenada polastiti. Ti, Flora, pojdeš pa k meni spat.«

Nehote sem moral občudovati razumnost in tenkočutnost stare gospe; oporekati ji, ni bilo na meni. Še preden sem se do dobrega opametoval, sem bil sam z dolgočasno nočno svetilko. Do tod se mi je bilo na mojem begu vse imenitno posrečilo; a moja ljubezenska zadeva? S Floro sem bil govoril v štiri oči; bil sem drzen, a vendar

me ni bila neprijazno sprejela. Tedaj je bila pa stopila na prizorišče ta apokaliptična prikazen z nočno čepico in konjeniško pištolo in me kakor veter, ki jo je bil prinesel, ločila od moje drage.

Samo nekaj mi je še ostalo: okoristiti se z izvrstno posteljo in upati, da prinese jutrišnje jutro novo priložnost.

Prepričan sem, da je dobrohotna furija vso noč bedela, da bi mi pokvarila naklepe. Mrak je še bil, ko je s svečo v roki stopila k moji postelji, me zdrežala iz spanja, razgrnila pred menoj nekakšen vražji izrodek obleke in mi ukazala, naj povežem svoja lastna oblčila v culo, ker so popolnoma neprimerna za potovanje. Zvoljno renč sem zlezel v to obleko izpod rok kdo ve kakšnega vaškega krojača, nežno kakor vrečevina in zalo kakor mrljiški prt, in ko sem nazadnje stopil iz spalnice, mi je bila pošast že pripravila obilen zajtrk. Sedela je na koncu mize, mi nalila čaja in me pri jedi zabavala z obilico zdrave pameti in nenavadnim pomanjkanjem ženskega mika. A dasi moja gostiteljica ni bila lepa, je bila vendar zelo marljiva v mojo korist. Sporazumela se je bila s sopotniki, ki mi jih je bila izbrala, in zvižala, ki si jo je bila izmislila, je bila videti popolnoma prepričevalna. Dodelila mi je bila vlogo mladega, zadolženega Angleža, ki se je izmuznil redarju; na Škotskem je bilo izdano zoper mene izvršilno povelje, in zato je bilo nujno potreba, da pridem brez odlašanja in prav na tistem čez mejo.

»Zelo lepo sem vas opisala,« je rekla, »in upam, da me ne boste postavili na laž. Dejala sem jima, da ni zoper vas nobenih pomislekov mimo tega, da imate zaradi dolgov glavo v zanki, če je to prava beseda.«

»Bog daj, da ne bi ostalo pri tem izrazu, gospa,« sem odvrnil; »ušesom ubogega tujca zveni tlikanjanj barbarsko in srednjeveško, da bi ga res utegnili vznemiriti.«

»To je izraz iz škotskega sodnega reda, in prav nič treba ni, da bi se pošten človek ustrašil. A glejte, vaš vdani prijatelj govedar že prihaja. Mislil, da kar kopni, da bi prišel odtod, in tudi jaz ne bom imela miru, dokler vas srečno ne spravim s svojega posestva in dokler ne bodo krožniki za vami pomiti, še preden vstanetejo služkinje. Bog bodi zahvaljen, da imamo take, ki jim v zasnoposti ni enakih.«

Jutri se je že začelo modriti med drevjem na vrtu, in sveča, ki mi je svetila pri zajtrku, je sramežljivo bledela. Stara gospa je vstala iz mize, in meni ni ostalo drugega kakor posnemati njen zgled. Ves ta čas sem si belil glavo, kako bi mogel izpregovoriti s Floro še kako besedo na samem ali najti časa, da ji napišem pismo. Pri jedi so bili odprli okna, najbrže zato, da bi zabrisali v sobi vsako sled moje navzočnosti, in ko se je zdaj pokazal na trati pred hišo master Ronald, se je sklonil moj Cerber vanj, da bi izpregovoril z njim: »Ronald, ali ni žel Sim pravkar ondakajle mimo zidu?« Porabil sem priliko; tik za njenim hrbtom je stal črnlnik, in zraven tega sta ležala pero in papir. Zapisal sem: »Ljubim te,« a preden sem našel časa, da bi dodal še kako besedo ali vsaj posušil črnilo, sem bil že spet pod ognjem zlatih naočnikov.

»Čas je,« je izpregovorila, ko je pa opazila, kaj delam, je nerazumljivo zarenčala in premolknila. »Ali morate kaj napisati?« je vprašala.

»Samo nekaj vrstic, gospa,« sem odvrnil in se veselo naklonil. »Poslovnih ali zasebnih?« je nadaljevala.

»Očitno ima angleški jezik odtence, ki jih ne razumem.«

»Nu, tedaj bom govorila jasneje, gospod vikont,« je dejala. »Upam, da želite veljati za gentlemana?«

»Ali morete dvomiti o tem, gospa?«

Kulturni pregled

Iz poljske kulture

Maurycy Mochnacki

Mesečnik »Pologne Littéraire« je posvetil aprilsko številko spominu poljskega bojnika in pisatelja Maurycyja Mochnackega. Njegovo ime je zlasti v širšem slovanskem svetu do malega neznan, omenjajo pa ga vedno, kadar je beseda o zgodovini poljsko - francoskih stikov. Spomin Mochnackega je nedavno proslavilo francosko mesto Auxerre v Burgundiji, kjer je goreči poljski patriot umrl in kjer je njegov grob še danes v časteh kot simbol starega prijateljstva med Francozi in Poljaki, prijateljstva, ki ga ne morejo prekiniti trenutni zapletljivi konjunkturne politike. Zakaj prijateljske vezi med narodi morajo biti položene globlje kakor segajo vplivi vnanjih, močno spremenljivih diplomatsko - političnih interesov. Najboljše jih varuje zavest, da koreninijo v dolgi in častni preteklosti. Tako ostajajo najboljši porok poljsko - francoskega prijateljstva spomini na poljsko emigracijo v Franciji, spomini, ki jih Poljaki obujajo vedno znova, čim dalje in vztrajneje proučujejo svojo usodo v preteklosti in iščejo njenih nalik s sedanostjo.

Maurycy Mochnacki je pripadal slavni emigraciji, ki je štela med svoje člane tudi kneza poljskih pesnikov Adama Mickiewicza. Z osebno udeležbo v delu Mochnackega nas v omenjeni številki »Pologne Littéraire« seznanja z daljšim člankom Abel Moreau.

Zivljenje Mochnackega pada v najbolj razgibano obdobje novejšje poljske zgodovine. Rodil se je v Galiciji l. 1804. kot sin Kosciuszkevega bojnika. Že od očeta se je navzel goreče vere v svobodno Poljsko. Ko je študiral pravo, je vsa poljska mladina živela pod vtiskom dunajskega kongresa, ki je razdelil Poljsko med Rusijo, Avstrijo in Prusko ter iz preostalega dela ustvaril takozvano kongresno Poljsko, ki je bila pod protekcijo ruskega carja. Vzlic mednarodno prizanim pravicam in svobodomilnosti je Poljake neugnano pestil veliki knez Konstantin z vojaštvom in policijo.

Zaradi tega je prišlo l. 1830. do velike vstaje, ki zavzema v poljski zgodovini častno mesto. V tej vstaji je imel veliko vlogo Maurycy Mochnacki, ki je malo pred njo izdal prvo knjigo svojega spisa »Poljska književnost v 19. stoletju«. Tu je nadarjen mladi pisec poveličeval ideje romantizma. Izvajal je, da je najvišja filozofija tista, ki je potekla iz pesniškega navdihnjenja: filozofija genija. Priprave za vstajo so ga vrgle z literarne poti v središče tajne prevarne dejavnosti. Udeležil se je vseh bojev za svobodo in je po njih polomu skupaj z več tisoč ostalih emigrantov zapustil nesrečno domovino. V emigraciji je spisal svoje poglavito delo »Poljska vstaja 1830-31«. Obsegala dve knjigi. Moreau pravi o tem spisu, da je poleg Mickiewiczevega »Pana Tadeusza« edino pomembnejše poljsko delo tega obdobja, ki ne kaže malodušja in obupa zaradi poraza in emigracije. Z njim je Mochnacki izprizidal tudi svoj veliki pisateljski dar.

Zaradi slabotnega zdravja se je Mochnacki v oktobru 1834 preselil iz Pariza v planinsko podnebje Auxerre. Njegova pljučna bolezen pa je napredovala in 21. decembra 1834. je slavni poljski emigrant umrl. Njegova smrt je pretresla vso emigracijo in odmevala širom Francije. V Auxerreu so mu priredili najpompoznejši pogreb, kar jih je kdaj bilo v tem mestu. Mochnackega veličina je v tem, da je umel spajati bistrost razuma z gorečo in požrtvovalno ljubeznijo do domovine, duha z akcijo »Pologne Littéraire« prinaša poglavje iz njegovih spisov, med njimi »Problemi diktature«, iz katerega se oglašajo marsikaj, kar zanima tudi današnjega človeka. Prevod daljše pesmi Jana Lechona »Mochnacki« in ilustracije izpopolnjujejo to številko, ki nas vodi sto let nazaj. Iz besed o Mochnackem ne odmeva samo poljska zgodovina, marveč takisto marsikaj, kar primerjamo z današnjim časom: odpor zoper enostranski intelektualizem, vzgon romantizma, oboževanje dejanja, fanatična vera v ideje, goreča ljubezen do naroda in domovine.

Antoni Slominski, eden najboljših sodobnih poljskih pisateljev, čigar »Potovanje v Rusijo« je izšlo tudi v srbohrvaščini (Andričeva »Zabavna biblioteka«) je nedavno v Wiedomskih Literackih, kjer redno objavlja svojo tedensko kroniko, ostal prijel francoske levičarske pisatelje, ki so podpisali neki protest zoper politično nasilje na Poljskem. Ti pisatelji venomer podpisujejo neke proteste zoper nasilje in brezpravnost v drugih državah, nikdar pa še niso opazili njihovih podpisov, pravi Slominski, na kakšni protestni izjavi zoper sovjetsko Rusijo. In vendar je tam toliko dogodkov, ki bi morali vzbuditi humanitarno občutja kakšnega Gidea ali Romana Rollanda, ki stalno protestirajo. Po umoru Kirova je službena sovjetska agencija objavila vest, da je bilo ustrelenih 150 ljudi, ob izgonu Zinovjeva se je takisto nudila prilika za protest. Pri vsem tem je zanimivo, da Slominski ni pristaš sedanega poljskega režima, marveč je znan levčar. Toda mož misli logično: če pisatelji protestirajo zoper politična nasilja ter zahtevajo duhovno svobodo in človekoljubje, ne smejo izvesti iz protesta sovjetske Rusije, ker so sicer navadni agitatorji za Tretjo internacionalo. Vsaj pisatelji ne bi smeli biti tako nelogični, kakor so — ne le v levičarskih krogih Francije, marveč tudi drugod, kjer mislijo, da nasilje, ki ga izvajajo marksisti, ni nasilje...

»Življenje v svetu priobčuje v pravkar izšli 19. številki nadaljevanje predavanja primarija dr. Mirka Černiča »Stebri sodobne kirurgije«. Iz novega poglavja izvedemo marsikaj zanimivega o kirurgiji. Ante Beg je posvetil tople vrstice spominu prof. Jos. Scherznerja, ki je lani umrl v Bolcanu in čigar smrt je slovenska javnost prezrla. Čigar je bil naš človek in je zapustil dragoceno mykološko zbirko in knjižnico ljubljanski univerzi. Dr. Anton Debeljak nadaljuje svoja kramljanja »Po snji Adrijke«. Med drugim najde na Adrijki poleg silakov - jedev stik s pozljo Vojislava Moleta in znano Glonarjevo potegavščino, ter pove marsikatero burkasto iz pisanege sveta literatov in literatov. Mladi pripovednik Stanko Janež je opisaval povestico »Sen kancelista Kvček«. Nadaljuje se Essad begov dokumentarni spis »Zarota zoper sveč«, poučna je črtica »Obrekovane živali«, takisto »Delo

našega telesa. I. Koštial je prispeval zanimivo literarno drobino »Branislav Nušić in Milan Obrenović«. V rubriki Iz literarnega sveta se A. Debeljak bavi z Levstikovo povestjo »Dejanec« in odklanja zapletljivi napad iz neke revije. Rubrike Tehnični ozornik. Človek in dom. Šah in druge prinašajo mikaven drobci. Izmed številnih ilustracij je omeniti H. Smrekarja duhovito risbo »Majska ljubezen«. »Življenje in svet« stane v podrobnosti prodaji samo 2 Din.

Vladimir Skrbinski kot gost v Sorlijevih »Blodnih ognjih«. Gostovanja so v naši drami redka, kakor največji prazniki, a mimo naše gledališke javnosti gredo ponavadi kakor pust, čemerem delaven dan. Podoba je skoraj, kakor da je intendant, deseterostrana nad človekom, ki pride na deske našega odra, da za en večer osveži in oživi svet podob, ki jih sicer zremo dan za dnem. Redki obiski so dragoceni. Zato je težko razumeti, zakaj nam uprava ni Vladimirja Skrbinskega predstavila rajši v kateremkoli drugem liku (n. pr. v Leonu iz »Glembajevih«), ki bi bil zanimivejši, globlji od Dušana v Sorlijevih »Blodnih ognjih« in bi dal prvaku mariborskega ansambla več prilike, da zaživi iz svoje umetniške moči. A tudi ob »Blodnih ognjih«, ki so od krstne predstave prišli pomalem do neke jasnejše usmerjenosti, smo Vladimirju Skrbinskiu hvaležni za njegovo lepo, iskreno doživljeno stvaritev. Dušan, ta od neke notranje, časovne, svetovne bolečine razjedeni predstavnik mladega rodu, je v njegovi interpretaciji našel prav človeško toplega izraza, da se je njegova težka, v resnici tudi težko razumljiva tragika tesno približala gledalcu. Skrbinski ima izredno mehke, čustveno poudarjen glas, ki daje njegovi besedi polno, živo rezonanco. Iz njegovega Dušana je zaradi tega žarela neka notranja svetloba, da je njegovo dejanje, ki izhaja iz kaosa in vodi vanj, ob koncu imelo svoj razlog in pomen. V celoti je njegova kreacija izprizicala resnega, zrelega umetnika, ki bi ob uvrstitvi v redni ansambl pomenil dragoceno pridobitev za našo dramo.

O odnosih L. N. Tolstega in T. G. Masaryka priobčuje novo, iz sovjetskih arhivov posneto gradivo I. Silberstein v pravkar izišlem zvezku »Slavische Rundschau«. Študija o Mali antanti. Pri Pedonu v Parizu je izšel spis M. Radovanovića »La Petite Entente«, v katerem pisec prikazuje in s podrobnimi dokumenti osvetljuje postanek, razvoj in politično organizacijo Male zveze.

Iz življenja na deželi

Iz Kranja

r— Zvočni kino v Narodnem domu predvaja senzacijo letošnje sezone vefilim »Pridi in poglej me, ker nisem angel.« Godba, petje, ples, zabava in flirt ter večje.

Radio

Petek, 3. maja.
LJUBLJANA 12: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, vreme, obvestila. — 13.20: Radio - orkester. — 18: Po solnčni Spanji (Maša Slavčeva) in plošče. — 18.40: Čas, poročila, spored, obvestila. — 19: Nemščina (dr. Kolarič). — 19.30: Nacionalna ura: Prvo predavanje o narodnem jeziku. O ilirskem jeziku in književnosti predavava od Vekoslava Babukiča 1846. — 20: Chopinov večer. Sodelujejo: Lipovšek, Šivic, Leskovic, Rupel. Korenčanova (prenos iz Hubadove dvorane). — 21.30: Čas, poročila. — 22: Operetna glasba (Radio orkester).

Iščem izurjenega strojnega delavca

za čevljarске stroje »Durchnahmaschinen« in »Doppelmashinen«. Nastop službe takoj.

ANTON GANTAR, ŽIRI

Oglas

Direkcija pošta i telegrafa u Novom Sadu održaće dana 11. juna 1935. god. u 11 časova prvu ofertalnu (pismenu) licitacijo za prodaju 5.200 kg sprovođenih listova

sa upotrebljenim poštanskim jugoslavenskim i stranim franko i porto markama.

Uslovi se mogu dobiti od Ekonomnog Oseka Direkcije uz naplatu takse od dinara 20.—.

Tudi za 1. 1935

je vsak »Jutro« naročnik zavarovan za primer smrtne nezgode pri »Jugoslavije« zavarovalni družbi v Ljubljani: Pogoji: točno plačevanje naročnine!

Terezija Krištof roj. Stroj

dne 2. t. m. v 83. letu starosti za vedno zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, dne 3. maja 1935, ob 1/2 3. uri z Vidovdanske ceste št. 9 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 2. maja 1935.

Žalujoči ostali.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Pomladanske obleke

površnike za gospe ter plašče in kostume za dame, izdeluje po najnovejšem kroju

ALOJZI LOMBAR

modni salon za gospe in dame

LJUBLJANA VII., Celovška cesta št. 53

Točna postrežba, nizke cene. 142

MOŠKI, ki trpite na seksualni nevtrastnosti, oziroma na impotenci, nezadostni funkciji spolnih žlez, duševni depresiji, poskusite

OKASA TABLETE

Prospekte na zahtevo. Cena Din 110. Razpošiljamo diskretno. Lekarna Delini, Beograd, Knez Mihajlova št. 1. Oglas registriran pod S. br. 382/1934.

VRNITE BRZO POČRNELEM ZOBEM NJIHOVO PRVOTNO BELINO!

Zacnite snati s s KOLYNOSom. Videli boste, kako naglo se povrne vašim porumenelim in potemnelim zobem njihova prirodna belina. KOLYNOS uničuje bakterije, ki se nahajajo v ustih, ki so povzročale madeže in poškodbe vaših zob. Poskusite KOLYNOS in vaše lastno ogledalo vam pokaže njegov učinek. — Vaši prijatelji bodo to opazili pri prvem vašem namenu.

KOLYNOS PASTA ZA ZOBE

Zahvala.

Za premožno izraze iskrenega sožalja, ki smo jih prejeli pismeno ali ki so nam bili izrečeni osebno ob prebrdki izgubi našega sina, brata, nečaka in bratrance, gospoda

Ivana Fincingerja

redova avtomobilista avtošole ministrstva vojske in mornarice

izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo. Posebej se še zahvaljujemo č. vojnomu kuratu za iskrene, v srce segajoče poslovilne besede ob odprtem grobu, upravniku vojne bolnice v Beogradu generalu g. Dimitrijeviću za vso prijazno uslužnost in naklonjenost, nadalje vsem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti. Lasti onim, ki se niso strašili stroškov za mučno potovanje.

Sklemdrovo—Zagorje, dne 30. aprila 1935.

Žalujoča rodbina Fincingerjeva.

100

uspehov
na
en oglas
v
»JUTRO«

Brez posebnega obvestila

Potrthi src naznanjamo žalostno vest vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša nad vse ljubljena hči, sestra, vnukinja in nečakinja, gospodična

MICI BRAUCHART

v 23. letu starosti v sredo, dne 1. maja 1935, ob 1/2 3. uri zjutraj po dolgi mučni bolezni mirno v Gospodu zaspala. Pogreb drage pokojnice bo v petek, dne 3. maja 1935, ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Ptuj, Panonska ulica št. 14, na mestno pokopališče. Sv. maša zadušnica se bo brala v soboto, dne 4. maja 1935., ob 7. uri zjutraj v minoritski cerkvi.

Ptuj—Graz—Harrberg—Salzburg, dne 2. maja 1935.

Družina Brauchart in Bruck.

Za vedno nas je zapustil naš predobri soprog, brat, stric itd., gospod

RUDOLF BUNC

ključavničar drž. železnice

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek, dne 3. maja, ob pol 17. uri (pol 5.) na mestnem pokopališču na Fobregzi.

Studenec pri Mariboru, dne 1. maja 1935.

JOŽICA BUNC, soproga, in ostalo sorodstvo.

Zbrani spisi Boleslawa Prusa. Izšli sta prvi dve knjigi nove kritične izdaje zbranih spisov enega izmed klasikov poljskega romana Boleslawa Prusa (1847—1912). avtorja v slovenščino prevedenega romana »Faraone«. Izdaja bo obsegala 26 zvezkov in bo prinesla tudi nekatere še nenatisnjene apise Besedilo nekaterih romanov, ki so šli skozi nekdanjo rusko cenzuro, bo tu objavljeno v prvotni, avtentični obliki.

Petdesetletnico znanstvenega delovanja slavi letos profesor ivovske univerze Leon Piminski. Po stroki je Piminski profesor rimskega prava, najbolj pa je zaslovel kot fin in pročen esejist. Posebno so upoštevani njegovi eseji o Shakespeareju, ki ima v njem tankočutnega poznavalca in tolmača. Piminski se je udeleževal tudi politično in je bil l. 1898 guverner Galicije.

Shawove simpatije do Varšave izpričuje dejstvo, da je že svojo drugo dramo, in sicer »The Simpleton of the Unexpected« izročil v uprizoritve Poljskemu gledališču v Varšavi, preden so ga mogli uprizoriti v kateremkoli drugem evropskem mestu. To pot se je Varšava delila milost G. 3 Shawa samo z Guila-Theatrom v New Yorku.

CENE MALIM OGLOSON

Pe 50 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znamkah.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana števil. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tihoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelk »Jutra«, Ljubljana.

Potniki

Beseda 1 Din, davka 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Renomirana

črtnica desertnih vina, maršalkina i likera treba za celotno Dravsko banovino splošno, postojeno i agilno zastopnika iz proviziju. U obzir dolaže oni, koji su u sličnoj branji već radili i koji imaju dobrih trgovačkih veza. Ponude molimo poslati na: »Dalmatinska tvornica maršalkina i likera d. d. o. j. Split« 8304-5

Avtotaxi

Trgovski potnik išče takšnega avtomobila, ki ga bo uporabljal za trajne vožnje, proti plači Din 3 za km in inženir. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Breslajev« 8303-5

Potnika

ki je voljan prevzeti proti visoki proviziji zastopstvo soline firme za vso dravsko banovino, sprejem. Predmet je zelo dober in se razpela v trgovinah z mešanimi blagom; kolekcija majhna. Samo dobro vpeljan potnik naj se javi na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Ble« 8307-5

Služba dobi

Beseda 1 Din, davka 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prirojevanko

pletin in več izravnih pletiljši. Išče za takoj M. Vrhunec, Industrija pleten. Bled. 8432-1

Hišnika

bres otrok, sprejem takoj. — Navesti starost in službo. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Breslajev« 8303-4

Prvovrsten damski

atelje sprejme dobro pomočnico za francoska dela. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra« 8505-1

Praktikanta

za pisarno iščemo. — Z znanjem stenografije in stroještva imajo prednost. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Xstrop« 8303-1

Čevljar. pomočnica

dobro izravnena, ki za more posoditi 1500 Din, sprejem takoj. — Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Dobro pomočnik« 8304-1

Frizerko

samoostojno, zmoglo voditi in izdelati modice ter manikiranja. V stalno službo proti dobri plači sprejem takoj. Druž. Slavonca Potega. 8306-1

Služkinjo

marljivo, zdravo in modro. — Dobrih priporočil. — Boljše biše, sprejem takoj za vsa hišna dela. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Gospa Felja« 8482-1

Brivsko pomočnico

ali pomočnico ki dobro strizje bubi — sprejme takoj Jurij Simanac, Kranj. 8501-1

Prvi strojnik

isprava, za parno in Diesel elektrarno — dobi stalno službo. Ponudbe i večjo prakso naj vložijo prošnje s prepišanih priporočil na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Svinčeni rudnik« 8491-1

Kuharico

prvovrstno, zdravo, stare do 40 let, za večji obrat sprejem. Ponudbe s sliko nasloviti takoj na hotel Volarič, Baška. 8504-1

Dobrega brivskega

pomočnika s znanjem »miskega« jezika, sprejem. Vprašati v brivnici hotela »Slon« v Ljubljani. 8500-1

G. Th. Rotman:

Brata Smuka

Peter je vstal, se preril med razmetani mi deskami in posteljino do okna ter pogledal venkaj. Zdal mu je bilo vse jasno. Ko je pripovedoval izidov kako mu je gospa Krepelj vrgla krožnik v glavo, je bil z rokami potisnil vrh z vogala postelje, okoli katerega je bila navita, in vedro je bilo zdrčalo dol.

Postrežnico

znano, ki zna kuhati, za tri ure dnevno (Beograd) iščem. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra« 8500-1

Kmečkega fanta

16-17 let starega, zdravega in postojnega, sprejem v službo s vso oprebo v hiši. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra« 8505-1

Brivskega

pomočnika in bubi ščurja, samo prvovrstnega sprejme takoj v stalno službo Kovatovič Agneza, Ljubljana VII — Medvedova 22. 8307-1

Frizerko

dobro delavko, v stalno službo sprejme salon K. stelic Ivan, Tyrševa c. 38. 8508-1

Dobro frizerko

za takoj išče Denis Franjo, Terno pri Mariboru. 8012-1

Mesar. pomočnika

sprejme takoj J. Musar, mesar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 61. 8502-1

Pouk

Beseda 1 Din, davka 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Učiteljico

za poučevanje francoske in nemške na ure, sprejem takoj. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra« 8498-4

Prodaj

Beseda 1 Din, davka 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Izredno dobro

in poceni oblačila možko perilo itd. dobite najbolje pri Pr. K. J. Sv. Petra cesta 14. 8444-4

Plinski štedilnik

zelo malo rabljen, prod. Dragotičev, Novi trg 5/II. Ogledati med 8 in 16. uro. 8444-6

Voziček

dobro ohranjen, napredaj v Hranilniški ulici št. 7. 8501-6

Inženjerji!

Omara za shranjevanje narčnih udgov napredaj. — Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra« 8501-6

Samo odraslim

poslujemo novi katalog 3 naslovov »Šola ljubezni« sreče in obojestranskega zadovoljstva v s. k. o. n. Katalog je opremljen s interesantnimi slikami i s specijalnih področij higijskih pripomočkov v za koncem življenja kot n. pr. ženska in moška zaščitna sredstva, parik, novejosti in fotografije in druge intimne specialitete za zakonsko življenje. Pošljemo diskretno, zaprto, brez znanja naslova tvrdke, kot priporočeno pismo proti povzetu za Din 17.50. Zelo zanimiv! Prospekt »Moški, uspeh takoj!« pošljemo proti povzetu za Din 17.50.

»Solo ljubezni«

»Moški, uspeh takoj!« skupaj pošljemo proti povzetu za Din 29.50.

Zastopstvo »Salus«, Zagreb

2. Jo., Samostanska ul. 11. 1940-6

Službe išče

Beseda 50 par, davka 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Elektromonter-sofer

išče službo. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod šifro »Takoj« 8501-2

Hotelska kuharica

druga mod, išče službo. — Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra« 8508-2

Kupim

Beseda 1 Din, davka 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Francis turbino

z H = 4 m in Q = 3 m, s regulacijo, dobro ohranjeno kupimo. Ponudbe na Trnovska ulica. Dolac, pošta Travnik. 8375-7

Rebraste cevi

(Rippenrohre) stare, dobro ohranjene kupim. Ponudbe s ceno na naslov: Fajdiga Tone, Grosuplje. 8504-7

Posest

Beseda 1 Din, davka 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Več parcel

za stavbišča, napredaj pod lastništvom pogoj pri k. o. dvoru Vizmarje, Pojasnila daje Andrej Kregar, St. Vid št. 58. 1630-30

Hišo s 3 sobami

in pritlikalnici, s nekaj temljista, v Sloveniji ku pim. Ponudbe pod 40.840 na Publicitas, Zagreb. 8494-20

Trg. pomočnica

dobra prodajalka manufaktur, specijerje in železine z znanjem nemščine, zanesljiva in delavna moč želi mesto v večji trgovini. Cenjeni dopis na oglasni oddelk »Jutra« pod »Postena in zmožna. 100«. 7959-2

Pridno dekle

vajeno vsega dela razen kuhe, tudi šivanja na stroj — želi s 15. majem prenesti službo. Gre kot sobarica ali pomoč v gospodinjstvu. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Pridno dekle« 8506-2

Šofer

strojnik in ključavničar, zmogel struženja, išče namučeno — najraje kje na deželi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Šofer« 8508-2

Natakar

s finim nastopom, več več jezikov, išče primerno službo. — Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra« 8492-2

Prodajalka

vešta papirne stroje, i večletno prakso, želi mesto v večji trgovini s 1. junijem. Cenj. ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Vestna in postena« 8509-2

Mlado dekle

(pletilja) išče službo postrežnice, sobarice ali natakarice v ali blizu Novega mesta. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Novem mestu pod »Pridna in postena« 8504-2

Šofer

s gotovino 10.000 Din, išče službo ali pristopi k manjšemu podjetju kot družabnik. — Cenj. ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Posten 100«. 8577-2

Pošteno dekle

srednjih let, ki zna nekoč kuhati in šivati, išče službo. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra« 8509-2

Dekle

ki zna popolnoma nemško in slovensko, vajena kuhanja, išče službo za vsa hišna dela. — Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Zdrava« 8505-2

Mlado dekle

pridna in postena, s večletnimi spravevali, išče službo samo pri boljši družini, za vsa hišna dela. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Zelo čista« 8374-2

Radio

Beseda 1 Din, davka 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Radio-aparat

testcevalni »Hornstone« zelo ugodno prodaja »Prometej«, nasproti križevske cerkve. 8541-6

Auto, moto

Beseda 1 Din, davka 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Motorno kolo

znamke Molaroni, lahko, 300 cm³, ugodno prodaja Smrtnik, Petrovč pri Celju. 8500-10

Motorno kolo

»Puch« 250 cm³, rabljeno, kupim proti takojšnjemu plačilu. — Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra« 8501-10

Kolesa

Beseda 1 Din, davka 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Damsko in moško kolo

po ceni napredaj v Dvofakovi ulici 3/1. levo. 8503-14

Moško kolo

»Aigton«, dobro ohranjeno poceni napredaj v trgovini Kranjc, Igriska ulica. 8543-11

Kupim

Beseda 1 Din, davka 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Francis turbino

z H = 4 m in Q = 3 m, s regulacijo, dobro ohranjeno kupimo. Ponudbe na Trnovska ulica. Dolac, pošta Travnik. 8375-7

Rebraste cevi

(Rippenrohre) stare, dobro ohranjene kupim. Ponudbe s ceno na naslov: Fajdiga Tone, Grosuplje. 8504-7

Posest

Beseda 1 Din, davka 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Več parcel

za stavbišča, napredaj pod lastništvom pogoj pri k. o. dvoru Vizmarje, Pojasnila daje Andrej Kregar, St. Vid št. 58. 1630-30

Hišo s 3 sobami

in pritlikalnici, s nekaj temljista, v Sloveniji kupim. Ponudbe pod 40.840 na Publicitas, Zagreb. 8494-20

Kapital

Beseda 1 Din, davka 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne knjižice

kupite ali pa prodaste in pri denarnih zavodih poravnate s knjižicami najugodnejše potom Bančno kom. zavoda Maribor, Aleksandrova št. 40. Za odgovor 3 Din znamk. 8326-16

30.000—40.000 Din

posojila na prvomestno vknjižbo iščem za dograditev tristanovanske hiše v letoviskem mestu. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Plačljivo po dogovoru« 8487-16

Hranilno knjižico

Kmetke hranilnice in posojilnice v Srednji vasi v Bohinju, z vlogo 35.000 Din prodam najboljšemu ponudniku. — Ponudbe na podružnico »Jutra« v Jesenicah pod »Gotovina ali obroki« 8418-16

A. & E. Skaberne

v Ljubljani, javlja, da jemlje do preklica v račun zopet

hranilne knjižice

prvovrstnih ljubljanskih delniških zavodov (Mestne hranilnice, Ljudske hranilnice itd.) 8572-16

Davčne zadeve

kontrola vplačil, pritožbe, prošnje za obroke: Davčna poslovalnica, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 7/II. 8503-16

Vložne knjižice

Mestne hranilnice ljubljanske, (ne na odgovor) kupim proti takojšnjemu plačilu v gotovini. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Ljubljana 1935« 8582-16

Prodaj vlog

Ljubljanske mestne hranilnice s par tisoč. Ponudbe pod »90% gotovina« na oglasni oddelk »Jutra« 8573-16

Pohištvo

Beseda 1 Din, davka 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Otomane

od 400 Din naprej in vsa druga tapetirska dela po najnižjih cenah pri Dolničarju v St. Vidu — nasproti cerkve. 8542-13

Jedilnico, spalnico

in nekaj drugega pohištva prodam po nizki ceni. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra« 8575-12

V najem

Beseda 1 Din, davka 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Damski salon

na najprostejši točki mesta dravke banovine, prodam ali oddam v najem proti kavčiji prvovrstni frizerki ali oženjenemu frizerju. Sigurna eksistencial. Ponudbe na naslov: Slavko Ročevac, Zagreb, Petrova ulica 42. 8500-17

Lokali

Beseda 1 Din, davka 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovski lokal

v paviljonu Scherbaumovega dvora v Mariboru oddamo takoj v najem. — Vprašati pri Mariborskem kreditnem zavodu, Grajski trg 5. 8073-19

Gostilno

potniško meštansko, vpečljano in dobro ideo, blizu glavnega zagrebškega kolodvora, s velikimi komfortnimi prostori, stanova, vsem, poleg vrtom, kegljištem veliko pivnico, kompletno opremo, prodamo zaradi obojenja lastnika zelo ugodno. Solidna najemnika. — Pošlovica Pavlovičev, Zagreb, Ilica 144. 7903-19

Trgovine, industrije

hotela, gostilne, mlekarne, bufete, trafike, hiše, vile, poselstva, stavbišča, letovišča, prodaja in posredovanje, kupim uspešno in naglo: Poslovica Pavlovičev, Zagreb, Ilica 144. 7904-19

JAVNA ZAHVALA

tovarne

čevljev

„JARA“

Cenjenim odjemalcem iskrena hvala za mnogobrojne poset. Vaš odziv in ogromna odprodaja zalog sta nam omogočila ponovno napolniti in kompletirati naše prodajalne s svežimi i najmodernejšimi modeli.

Za velikonočne praznike, žal, vsem nismo mogli postreči.

Da ustrezemo vsem odjemalcem, pa sporočamo, da bomo nadaljevali z odprodajo po 10 do 30 odstotkov znižanih cenah Hitite, da ne zamudite te edinstvene prilike cenene nakupa

Prodajalne čevljev:

»JARA«, Ljubljana, Sv. Petra cesta števil. 20.

»JARA«, Maribor, pri firmi Martinc, Gosposka ulica 18.

»JARA«, Zagreb, Ilica števil. 60.

Lep lokal

na Tyrševi cesti 36 oddam za junij. — Pojasnila pri hišniku. 8524-19

Trgovski lokal

v najprostejši ulici centra Ljubljane, po nizki ceni takoj oddam. Pripraven za damski frizerski salon ali drugo obrt. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra« 8526-19

Stanovanje

Beseda 1 Din, davka 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Štirisob. stanovanje

komfortno in solčno, na Mirju, s tašno kurjavo in verando oddam takoj ali kasneje. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra« 8420-31